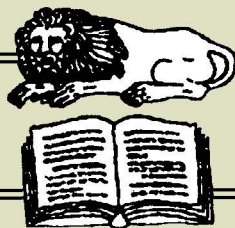

Jeromos füzetek

Bibliatudomány – Bibliaapostolság

96. szám

Aratás

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

Budapest, 2014

Ferenc pápa vendégeivel az imatalálkozóra készülve	címlap
Ajánlás (Dei Verbum)	1
Ima a Közel-Kelet békéjéért (Római Riport)	2
Keresztes hadjáratok, 1. rész (T.B.)	4
<i>Élő Ige Bibliaiskola, 86. óra (Vágvölgyi Éva)</i>	17
Péterpál ünnepén (T.B.)	31
VI. Pál pápa látogatása a Szentföldön (Gyürki László)	33
Könyvismertetés	40
Társulatunk életéből	43
Ajánlatunk	Borító

J e r o m o s f ü z e t e k
az első magyar szentírástudományi folyóirat
– gyakorlati anyaggal hitoktatók számára –
ISSN 0866-2207

Szerkeszti, kiadja és terjeszti:

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

B i b l i a k ö z p o n t

1066 Budapest, Teréz krt. 28. I/6. Fax: 312-24-78

Nyitva: hétfő-csütörtök, 9-17-ig ☎ 332-22-60

Email: jeromos@biblia-tarsulat.hu

Honlap: www.biblia-tarsulat.hu

**A szerkesztőbizottság tagjai: Kocsis Imre, +Székely István,
Tarjányi Béla, Thorday Attila, Vágvölgyi Éva**

Felelős szerkesztő: Tarjányi Béla

Nyomda: Royal Press Hungary Kft.

Legyünk a béke eszközei

A kiengesztelődés művéhez hűségesen, melyet Isten a megfeszített és föltámadott Jézus Krisztusban valósított meg, a katolikusok és minden jó akaratú ember törekedjen arra, hogy példát adjon a kiengesztelődésre, az igazságos és békés társadalom fölépítése érdekében.¹ Soha ne feledjük, hogy „ahol az emberi szavak hatástalannak bizonyulnak, mert elnyomja a fegyverek és az erőszak tragikus zaja, Isten Szavának prófétai ereje nem fogyatkozik meg és hangoztatja, hogy a béke lehetséges, s nekünk a kiengesztelődés és a béke eszközeivé kell válnunk.”²

Verbum Domini, 102
(Szt. I. T., 2014. Ford. Diós István).

¹Vö. *Propositio* 8.

²XVI. Benedek pápa: *Homilia* (25. I. 2009) in: *L'Osservatore Romano* (heti német kiadás), 6. II. 2009, 8.

IMA A KÖZEL-KELET BÉKÉJÉÉRT

Pünkösöd vasárnapjára Ferenc pápa közös imára hívta Izrael állam és a palesztínok vezetőjét. A találkozón jelen volt I. Bartolomaiosz ortodox pátriárka is.

Ezen a találkozón mellőzték a politikát, a főszerep az imáé volt. Ferenc pápa meghívta az izraeli és a palesztín elnököt, hogy együtt

Simon Perez, I. Bartolomaiosz, Ferenc pápa, Mahmud Abbász

imádkozzanak a békéért. A pápa személyesen üdvözölte a két államfőt, akik külön érkeztek, majd egymással is váltottak néhány szót. „Őszentségének hívom, bár régi, jó barátok vagyunk” – mondta Simon Perez a pápának. „Ő (Mahmud Abbász) okolható ezért. Szembe megy minden konvencióval...”

A találkozón jelen volt I. Bartolomaiosz ökumenikus pátriárka, a Szentföldön nagy létszámban jelenlevő Orthodox Egyház vezetője is. Autóba ültek mind a négyen, és a vatikáni kertekbe hajtottak, hogy ott imádkozzanak a békéért. Mivel a zene sokszor képes kife-

jezni azt, amit szavakkal nem lehet, így megható dallamok csendültek fel a küldöttségek jelenlétében.

Az ima több, mint egyórás volt. Időrendi sorrendben először a zsidó küldöttség majd a keresztény delegáció, végül a muzulmán küldöttség fohászkodott és adott hálát az Istennek a világ és az emberiség teremtéséért. Ezt követően megbocsátást kértek, amiért nem mindig tanúsítottak tiszteletet egymás iránt, valamint a bűnökért, amiket Isten és a felebarátaik ellen követtek el. Végezetül imájukkal

Közös ima a Vatikán kertjében

a béke ajándékát kérték. Egész idő alatt a három vallás zeneművei emelték a hangulatot. A találkozónak a középpontjában az ima állt, bár várhatóan politikai jelentőséggel is bír.

Ferenc pápa mindkét vezetőhöz intézve szavait úgy fogalmazott, hogy nagyobb bátorságot igényel a békéért küzdeni, mint háborúzni. Majd arra kérte őket, hogy tartsák tiszteletben az egyezményeket, és kerüljék a provokációt. „Túl sok ártatlan gyermek esett áldozatul ennek a háborúnak, fiatalok, akiknek életük teljében kellett meghalniuk. A mi kötelességünk, hogy tegyünk azért, hogy az áldozatok ne legyen hiábavaló. Az ő emléküik erősít minket, hogy kiálljunk a béke mellett.”

Ezután Simon Perez folytatta: „Voltam fiatal, most már idős vagyok. Megtapasztaltam a háborút, és megízleltem a békét is. Soha nem feledem azokat a családokat, szülőket és gyermekeket, akik megfizették ennek a háborúnak az árát. És amíg élek, a békéért fogok küzdeni.” – Mahmud Abbász: „Békét kívánunk magunknak és a szomszédainknak. Jólétet és a béke eszméjét kívánjuk magunknak és másoknak. Uram, hallgasd meg imáinkat! Add, hogy kérésünk megvalósuljon, mert Te vagy a legigazságosabb és legkönyörületesebb Isten a Mindenségben. Amín.”

Baráti ölelés

Együtt imádkoztak, kérve a csodát, s bár meglehet, ez nem hoz azonnali eredményt, legalább mutatja a tárgyalási szándékot. Közös elültettek egy olajfát is a béke jelképeként, emlékeztetésképpen a napot. Ferenc pápa ezután elkísérte a két államfőt a vatikáni Villa Piába, ahol magánbeszélgetést folytattak. Bár hosszú utat kell még megtenni, Ferenc pápa reméli, hogy a zsidók, a keresztények és muzulmánok egy új béke-fejezetet nyitnak a Szentföldön, ott, ahol generációk óta konfliktus uralkodik

Forrás: a Duna Televízió Római Riportok c. műsora.

Keresztes hadjáratok

I. rész: Jeruzsálem meghódítása

A keresztes háborúkat az iszlám rohamos terjedése váltotta ki. Az Üdvözítő által megszentelt helyekre az arab hódítás miatt keletkezett nehézségek ellenére tömegesen zarándokoltak a keresztények. A helyzet az 1070-es évektől fordult gyökeresen rosszabbra, amikor Palesztína a szeldzsuk törökök birtokába került, akik a zarándokok életét állandóan veszélyeztették. A Kelet-Római Birodalom területe Bizánra és közvetlen környékére szűkült, Kis-Ázsia egykori virágzó keresztény nagyvárosait is mind a törökök uralták.

A nyugati világban egyre erősödött a vágy, hogy a Szentföldet felszabadítsák. A VII. Gergely pápa által felvetett, de az ún. invesztitúraharc miatt meg nem valósított tervet II. Orbán (1088-1099) karolta föl, akitől I. Alexiosz pátriárka (1081-1118) kért segítséget.

1095 egy november végi reggelén II. Orbán pápa prédikációjával megváltoztatta Európa történelmét. Gyűjtő hangú beszéde fellelkesítette a franciaországi Clermont városában összegyűlt tömeget. A következő hónapokban üzenetétől visszhangzott a Nyugat. Megkezdődött a keresztes háborúk kora. A pápa keresztes háborút hirdetett az iszlám ellen a keresztény világ legszentebb helyei, Jeruzsálem városa uralmáért. Orbán fegyverbe hívó szavai két évszázados küzdelmet indítottak el. Keresztények és muzulmánok százezrei indultak hadba hitükért.

1096 nyarától mintegy 60-100.000 keresztény, férfi, nő, gyermek kerekedett föl, hogy az akkor ismert világon keresztül megtegyen vagy 4000 kilométert, és eljusson Jeruzsálembe. Az ókori Róma dicsőségét idézte az összegyűlt haderő nagysága. Gazdagok és szegények, parasztok és lovagok: ők voltak az első keresztesek. Keresztény katonák, akik elképesztő szenvedéseket álltak ki a fegyveres zarándokút során.

Amikor II. Orbán pápa trónra lépett, a keleti és nyugati részre szétvált kereszténységben káosz dúlt. Magát a pápaságot is végveszélybe sodorta a Német-Római Birodalommal folytatott hosszú viszálykodás. Orbán pápa 1095. őszén Franciaországba utazott, ahonnan gigászi méretű fegyveres zarándoklatot kívánt elindítani. Ez lett a történelem első kereszties háborúja. A közép-franciaországi Clermont-ban jelentette be szándékát, hogy rendkívüli szentbeszédet fog mondani. Meghallgatására 27-én ezrek gyűltek össze a város határában. A leendő hadjárat célja Jeruzsálem, amely iszlám kézen van. Jeruzsálem már több, mint 400 éve élt iszlám uralom alatt. Beszéde óriási lelkesedés tüzét szította föl, ahogy a hadjárat híre bejárta a nyugati kereszténységet.

II. Orbán pápa és Bouillon Gottfried

A kereszties háború eszméje egy mély lelkeségű korban terjedt. A 11. századi Európában szinte mindenkit összekötött a feltétlen és teljes hit egyedüli igazságában. Az üdvözülés lehetőségét kereső nyugati keresztények föllelkesültek II. Orbán pápa szent hadjáratának hírére. Buzgalmuknak azonban nagy ára lesz még. A hithű keresztieseknek föl kellett adniuk mindent, részt kellett venniük egy szörnyű, szinte öngyilkos utazásban egy ismeretlen világban, míg cserébe a pápa az örök üdvösség biztosítékát ígéri nekik.

A dél-franciaországi Le Puis-ben több tízezer önkéntes jelentkezett a pápa felhívására. A korabeli hadurak váltak a kereszties háború vezéreivé. Orbán egy új, szent harcról beszélt, amelyben részt venni

nemcsak megengedett, hanem egyenesen ajánlott, és jutalmat érdemel. A pápa Clermont-i szentbeszédének másnapján Tours grófja, Raymund, Dél-Franciaország leghatalmasabb nemes ura elsőként csatlakozott a keresztes hadjárathoz. Hogy lélekben is felkészüljön az előtte álló, kimerítő expedícióra, Raymund elment a Le Puis-i katedrálisba. A gróf bőkezű adománnyal igyekezett biztosítani Szűz Mária segítő közbenjárását. Egy krónika szerint meghagyta: amíg csak él, egy gyertya égjen Isten Anyja tiszteletreméltó képmásának oltárán, éjjel-nappal, szüntelen. A hozzá hasonló nemesek, a lovagi kíséret, a velük tartó gyalogság számára a keresztes háború az örök üdvösség ígértét jelentette. Cserébe személyes vagyonukkal pénzelték a szent vállalkozást.

Raymund a keresztes háborúk nagy öregje lett, bár csak egyike volt a számos gazdag nemesnek, akik számára a katonai hódítás és a hitbéli megváltás együttes csábítása ellenállhatatlannak bizonyult. Ott volt Bouillon Gottfried, a kegyes herceg, akinek birtokai

Tours-i Raymund

Északkelet-Franciaországtól az alföldeken át Alsó-Lotharingiáig terjedtek. Dacára a pápasággal folytatott hosszas viszálykodásnak Gottfriedet olyannyira fellelkesítette a pápai üzenet, hogy csatlakozott a jeruzsálemi hadjárathoz. A normann származású dél-itáliai ravasz Tarantói Bohemund igazi katonai lángelme volt, talán kora legnagyobb hadvezére. Észak-Franciaországból jött István, Bois grófja, Hódító Vilmos veje. Birtokai irányítását szeretett feleségére, Adélára bízta, akihez kötegni levelet írt Keleten szerzett tapasztalatairól. „Míg harcoltunk Isten ellenségeivel, kik a mieink is, az ő kegyelmével mind mostanáig átvészeltünk sok szenvedést és megpróbáltatást...” István valódi szemtanúként számol be a keresztes háborúról.

De más kortársak is igyekeztek megírni e jelentős vállalkozás krónikáját. Ismerjük Tíruszi Vilmos tengeren túli krónikájának il-

lusztrált francia másolatát, amely a keresztesekről szóló legnépszerűbb kéziratok egyike, fennmaradt másolata 1289-ben készült. A szép kézirat lefesti a keresztesek keleti hőstetteinek számos kulcsjelenetét, például amikor az első keresztesek elhagyják Európát.

Bouillon Gottfried

s megfelelő térképek híján indultak el. Rendkívüli tömegmozgás volt ez, amelyben több, mint 60 000 ember vett részt. Elsőként parasztok kis csoportjai keltek útra, s néhány lovag. Hajóra nem telt nekik, maradt a gyaloglás, kis motyójukat maguk után húzva. Abból éltek, amit a föld adott.

Hamarosan útra kelt a lovagokból álló fő hadtest is. Ám csak 1097 első hónapjaiban, majd egy évvel az első zarándokok indulása után egyesült a sereg Konstantinápolyban, a Bizánci Birodalom fővárosában. A legtöbb keresztes számára ez volt az általuk ismert világ vége. Óriási metropolisz, tízszer akkora, mint bármelyik európai város. Ez volt Keleten a görög egyház központja, a középkor legfőbb keresztény nagyhatalma. Konstantinápoly legfőbb büszkesége a szent ereklyék páratlan gyűjteménye volt: a töviskorona, Szűz Mária hajfürtjei, Keresztelő Szt. János feje, minden apostoltól neki tulajdonított csont, és mindenekelőtt a Hágia Szófia, a középkori kereszténység kétségkívül leglátványosabb temploma. „Isten kegyelméből nagy örömben megérkeztem Konstantinápolyba. A császár valóban méltósággal és szeretettel fogadott, úgy, mintha a fia volnék...” – írja az egyik szemtanú.

A keresztesek megérkeztek a Kelet kapujába, az iszlám határára. A bizánci császárt is felkérték, hogy segítse a Nyugatot a kereszténység keleti határainak védelmében. Az ő csapatainak segítségével a keresztesek célba vették Níceát, Kis-Ázsia nyugati részének iszlám erősségét. Egyhavi ostrom után a várost meghódították. A szent háború megkezdődött.

A merész behatolásra iszlám részről nem született azonnal válasz. A keresztesek, bár véletlenül, a megfelelő pillanatban csaptak le. A muszlim világban zűrzavar uralkodott, vallási és etnikai különbségek osztották meg. Eleddig az iszlámnak nem adhatott erőt az a mély hit, amely a kereszteseket egyesítette, az álom, amely a kereszteseket szent céljuk elérésében vezette. „Mondom neked, Kedvesem – írja feleségének Bois-i István –, öt hét alatt bevesszük Jeruzsálemet!”

Keresztes lovagok vonulása

Hatalmas mérete miatt a keresztes sereg nem volt képes olyan mozgásra, mint egy önálló haderő. A hatvanezer fős hadoszlopnak egy egész nap kellett ahhoz, hogy átkeljen egy adott ponton. Ahogy élelmet és takarmányt gyűjtve áthaladtak egy vidéken, sáskajárásként letarolták azt. Ezért a keresztesek inkább kettéválasztották a seregü-

ket. A Tarantói Bohemund által vezetett első hadtest kivált, hogy azután négy nap múlva újra egyesüljenek egy üres bizánci táborhelyen, 160 km-re délkeletre Niceától.

De a szent sereg sohasem találkozott többé. Ahogy a keresztések átvágtak Kis-Ázsia síkságain, nomád harcosok vad hordája lepte meg őket. Ez volt az első rémíztető ízelítő a török lovasságból. A lelkes zarándokok fejvesztve menekültek. Egy keresztény szemtanú, akit a csatában elfogtak, így írt: „A törökök üvöltöttek, mint a farkasok, nyílzáport zúdítottak ránk. Mind megdöbbszünk. Közülünk senki sem ismerte ezt a harcmodort...” A megszámlálhatatlannak látszó török katonasággal szemben a keresztények összezavarodtak. A kaotikus visszavonulás helyett Bohemund védekező alakzatot formált, de az elkeseredett és kiszolgáltatott keresztésekre lesújtott a végzet. „Összezsúfolódtunk, mint a birkák az akolban, remegtünk és rettegtünk. Minden oldalon ellenség, semerre nem fordulhattunk” – így emlékszik vissza egy keresztés. Egy másik beszámoló leírja, hogyan törtek táborukra a törökök, miként nyilatztak le férfit, nőt és gyermeket válogatás nélkül, senkit sem kímélve, korra nem tekintve.

A keresztéseket teljesen megrémítették a Dorileumnál történtek. Idegen ellenséggel kellett szembenézniük, olyasmivel találkoztak, amivel még soha. És ami valóban rendkívüli, nem adták fel, inkább az újraegyesülésben gondolkodtak. Rendezték soraikat, és öt órán keresztül tartották állásaikat – ezalatt megérkezett az erősítés. A hitükben felbátorodott nyugati harcosok legyőzhetetlennek tündek. Az iszlám védelme viszont egymással vetélkedő hadurak kezében volt.

Ám Kis-Ázsián átvonulva a keresztéseknél másféle ellenséggel is szembe kellett nézniük. A perzselő nyárban éhség és szomjúság kínoztta őket. A vízhiány lett a legfőbb kérdés. A halálozási arány az egekbe szökött. És ami valóban különös: a szemtanúk arról tudósítanak, hogy a keresztések sokkal inkább aggódtak amiatt, hogy elvesztik állataikat, mint azért, hogy társaik, nők és férfiak mellettük szomjan halnak.

Sokan azt gondolják, hogy a keresztések lovassága sértetlenül megérkezett a Szentföldre. Az igazság azonban az, hogy a nyugati lovak zöme már Kis-Ázsiában elpusztult. Mire a Szentföldre értek, sok keresztés számaron utazott, és lábuk a földet szántotta. Mások

ökröket ültek meg. A keresztények száma súlyosan megfogyatkozott a drámai út, és főként a Taurusz hegységen való keserves átkelés során. Mire az első kereszties had 1097 őszén Észak-Szíriába ért, jó, ha fele élt azoknak, akik egy évvel korábban elindultak Európából.

A kis-ázsiai átkelés önmagában hatalmas tett volt. Ám most, a Szentföld kapujában a keresztiesekre gigantikus feladat várt, mely elhomályosított minden további dicsfényt: a Kelet egyik legnagyobb városának, Antióchiának meghódítása. Ez a megerősített város kulcsfontosságú hadállás volt. A hadjárat déli célpontja, Jeruzsálem innen már alig egy hónapnyi menetelés. Antióchia a muzulmán törököké. Két nagy hegy óvja, és félelmetes oromzat veszi körbe. A középkor egyik legvédehetőbb városa. Egyik félelmetes kapujának romja ma is látható, mely egykor meghiúsíthatott bármely rajtaütést.

A körülbelül ötszáz fős török helyőrség ellenállhatott egy ostromnak, de nem vehette fel a nyílt harcot a keresztiesekkel. A következmény: félelmetes patthelyzet alakult ki, amely végsőkéig próbára tette a keresztények hitét. 1097 ősztől a keresztiesek belemerültek egy középkori háború ostromgyűrűjének tetet-lelket felörlő valóságába, amely nyolc hónapig elhúzódott. Ez a tél az Antióchia falain kívül táborozó betegség és éhség gyötörte keresztieseknek maga lett a pokol. Szenvedéseik 1098 januárjában tetőztek. Százak, talán ezrek hullottak el, nem kardélen, hanem betegségtől, éhségtől. Egy beszámoló szerint az éhségtől gyötört keresztiesek kutyákat, patkányokat, állatbört ettek.

Sok keresztiesben felvetődött a kérdés: Isten miért hagyta el ezt a szent vállalkozást. És amikor úgy tűnt, ennél rosszabb már nem jöhet, a muszlim világ végül egyesülni készült ellenük. Épp amikor a tavasz közeledtén az ostrom mérlege már a keresztiesek javára bilent, baljós hírek kaptak lábra. Keresztény kémek jelentették, hogy muszlimok serege tengeráradatként özönlük át a hegyi ösvényeken. Boszulik Kerguba vad iraki vezér közelgett mintegy negyvenezer szír és mezopotámiai katonával. Alig egyheti járásra voltak már Antióchiától. Az antióchiai muzulmán vezetők kétségbeesett segélykérésére megindult felmentő sereg létszáma kétszerese volt a keresztiesekének. A városon kívül állomásozó keresztényekre a biztos halál várt.

A pánik és a tömeges dezertálás elkerülésére a keresztes vezérek tanácskozást hívtak össze. Előállt Bohemund, a katonai zseni, aki Dorileumnál átvette az irányítást. Kifejtette véleményét: aki Antióchia bevételét sikerre viszi, jogot formálhat a városra. Miután ebben megegyeztek, a ravasz Bohemund kezébe vette a dolgokat. Kapcsolatban volt ugyanis egy hitelhagyott örmény kereszténnyel, egy Fibusz nevű bátyaparancsnokkal, aki kész volt az árulásra. Alig néhány nappal a tanácskozás után a város délkeleti falának egy elhagyott részén Fibusz lebecsátott egy létrát, amelyen Bohemund néhány emberének kis csoportja felmászott. Szemtanútól tudjuk: a legtöbbször rettegett attól, hogy amint fölér, rögtön meghal. De nem így történt. Sikerült teljes csöndben megölniük a három környező torony védőit, azután lent megnyitottak egy kiskaput.

Az éjszaka zavartalan csöndjébe éles kürtszó hasított: hírül adta, hogy a város ellen általános támadás indul. Amint felhangzott a keresztény csatakiáltás: Isten akarja! Isten akarja!, a muszlimok teljesen megzavarodtak. Rövidesen megnyílt Antióchia többi kapuja is, és a keresztesek beözönlöttek. A hajnali félhomályban féktelen öldöklés kezdődött. A keresztesek levezették összes felgyülemllett haragjukat. Nyolc hónapja áhítoztak rá, hogy bevegyék ezt a várost, most viszont úgy érezték: hirtelen ellentmondásos helyzetbe kerültek. A rákövetkező napon ugyanis megjelent Kerguba hatalmas serege. Az első keresztesek csapdába estek: az ostromlókából ostromlottak lettek.

Kerguba vérszomjas serege körbevette Antióchiát. A kifosztott városban ragadt keresztények hitük legnagyobb próbáját élték meg. Az élelem hamar elfogyott, az éhezés pedig kétségbeejtő volt. Egyes beszámolók szerint a szegények a cipőjüket ették, és voltak, akik lovuk vérére itták, hogy életben maradjanak. Sok keresztes dezertált. Kötelet engedtek le a falon, és a sötétség leple alatt elszöktek. A „kötelmászók” között, ahogy akkor nevezték őket, számos ismert lovag is volt. A keresztesek túróképességük határához érkeztek. Éhségtől legyöngülve, vérszomjas ellenség gyűrűjében úgy tűnt, hadjáratuk kudarcba fullt. A keresztényeken már csak a csoda segíthetett.

1098 júniusának közepén egy Péter Bertalan nevű délfrancia paraszt bejelentette, hogy látomásai voltak. Szent Tamás felfedte előtte, hol található a szent lándzsa, amelynek hegye a kereszten függő

Az egykori Antióchia hatalmas kapujának romjai

Krisztus oldalát átdöfte. Péter Bertalan elvezetett egy csapatot a keresztesek közül a város bazilikájába, és ásni kezdtek. Az egyik jelenlévő leírta a jelene- tet: „Ástunk egészen estig. Néhány résztve- vő már végleg

lemondott róla, hogy megleljük a lándzsát. Péter Bertalan azonban látva társaink reményvesztettségét, levetette felső ruháját, majd egy szál ingben és mezítláb beugrott a gödörbe. Kértük istent, adja vissza a szent lándzsát, erősítse és vezesse győzelemre népét. Végül Urunk megmutatta a lándzsát. S én megcsókoltam a földből kilátszó hegyét. Micsoda öröm áradt szét a városban!”

A gondolat, hogy Isten ilyen szent tárgyak révén kimutathatja akaratát a földön, szerves részét képezte a középkori kereszténységnek. E fontos ereklje megtalálása alkalmas volt rá, hogy a keresztesekben ismét lángra lobbantsa szent küldetésükbe vetett hitüket. A legtöbb beszámoló tudósít arról, hogy a szent lándzsa megtalálása szinte felvillanyozta a kereszteseket. Jóllehet kimerültek voltak és éhesek, és látszólag leküzdhetetlen nehézségekkel szembesültek, az isteni támogatás e kétségbevonhatatlan bizonyítékára a keresztesek fegyvert ragadtak, és szembeszálltak Kergubával. Aznap csodás győzelmet arattak, elűzték Kerguba gyülevész hadát. Antióchia az övék lett, és megszületett a szent lándzsa kultusza, amely döntően befolyásolta a hadjárat kimenetelét.

A történekről beszámol Edesszai Máté krónikája is, amely Vencében található. A krónika egy örmény kereskedő munkája, aki az első kereszties hadjárat idejében élt. Máté híradása a nyugati keresztény beszámolók és a muszlim álláspont között helyezkedik el, kortársainál semlegesebben ír.

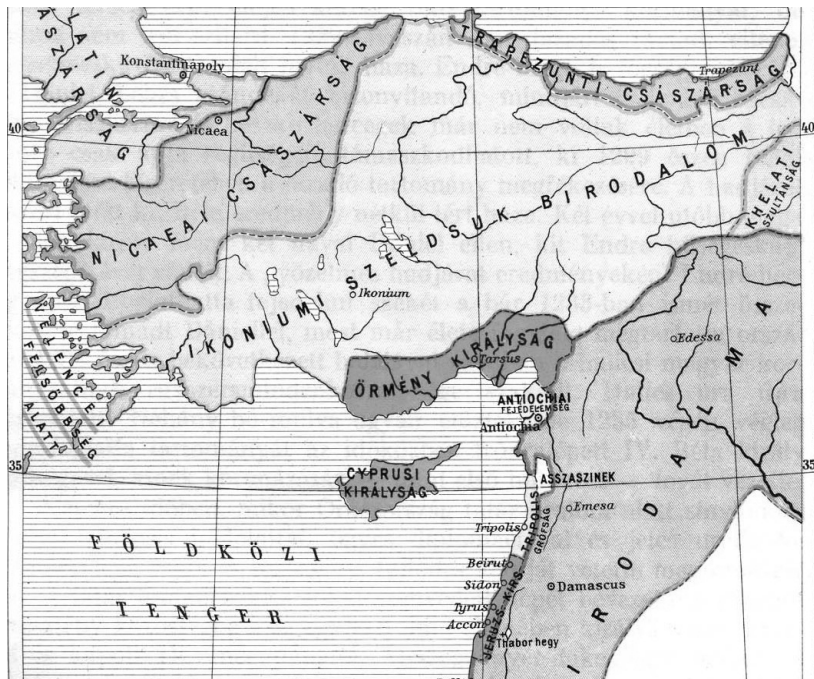
„A frankokat éhínség fenyegette, mert a város készletei már rég kimerülőben voltak. Mindinkább szorongattatván elhatározták, hogy kegyelmet kérnek Kergubától. Ha sértetlenül hazatérhetnek, feladják a várost.” Mivel már semmi élelmük nem volt, és katonájuk is alig, elhatározták, hogy tárgyalnak, abban bízva, hogy szabadon visszatérhetnek Európába. Ha valóban próbáltak tárgyalni a megadásról, az egészen más fénybe helyezi a szent lándzsa történetét. A félelem és kétség gyötörte középkori harcos reagálása teljesen érthető. Máté krónikája emberibb, árnyaltabb képet fest ezekről a keresztiesekről.

Kerguba elvetette a keresztiesek megadási ajánlatát. A keresztiesek választhattak: vagy éhen vesznek, vagy harcolva meghalnak. Végül kétségkívül igen bátor döntést hoztak: szembeszállnak Kerguba seeregével. Ezt már nem a vallásos elkötelezettség, hanem a teljes reménytelenség diktálta. Felkészültek a halálra. A végső elkeseredés ősi ösztönével küzdöttek. A biztos halált vállalva nem volt vesztenivalójuk, és – leverték a legyőzhetetlennek tartott ellenséget.

Kerguba hadereje egyébként korántsem volt egységes. Csupán laza és törékeny szövetség vetélkedő hadurak közt, akik mind arra gyanakodtak, hogy Kerguba a keresztény inváziót ürügyül használja fel Antióchia megszerzésére. Ezért is omlott össze oly hamar a muszlim had, amikor a keresztények lecsaptak rá.

A keresztiesek legtöbbje számára a Kergubán aratott győzelem nyilvánvaló csoda volt: a szent lándzsa erejének bizonyítéka. A szent relikvia leglelkesebb híve, Tours-i Raymund immár magának követelte a hadjárat eszmei vezetését. Ám a következő hónapokban egyes kereszties vezetőket egyre jobban eltöltött hatalom- és zsákmányéhség. Bohemundból Antióchia uralkodója lett, Tours-i Raymund pedig ahelyett, hogy a hadjárat szent célja, Jeruzsálem felé haladt volna tovább, új szíriai és libanoni hódításokra tört.

E késedelem sokak szemében megbocsáthatatlannak tűnt. Egyesek még a szent lándzsa hitelességét is megkérdőjelezték. Péter Bertalant próbának vetették alá, és ő a próba után tizenkét nappal meghalt. A szent lándzsa varázsa megtört, és folt esett Tours-i Raymund hírnevén is. Az új vezér Bouillon Gottfried lett.

Végül több, mint tíz hónap késlekedés után a keresztények ismét megindultak. Lemondtak minden további libanoni és palesztinai hódításról. Három hét múlva, 1099. június 6-án, kedden, három év és háromezer-kétszáz megtett km után az első kereszties hadjárat elérte a keresztény világ vallási központját.

A Nyugat-Európából elindult keresztieseknek majd 90 %-a odaveszett vagy visszafordult. A keveseknek, akik eljutottak ide, Jeruzsálem látványa megrendítő lehetett. Nemcsak az út hossza és keservei miatt, hanem mert számukra ez volt a földkerekség legszentebb he-

lye. Itt zajlott Krisztus szenvedése, élete, halála, és főként: itt támadt föl a halálból.

Jeruzsálem falai és annak védői azonban erősebbek voltak, mint Antióchia. Ám a keresztéseknek, most, hogy idáig eljutottak, elképzelhetetlen volt a vereség. Hathetes tomboló ostrom után Gottfried döntő áttörést vezényelt a város belső védműve ellen. 1099. június 19-én beteljesült az első keresztések dédelgetett álma: felszabadították Jeruzsálemet. Előzönlöttek a Szent Város utcáit, a háromévnyi harc és sóvárgás vad öldöklés rohamát indította el. Egy kereszties örömmel jelentette: „Jeruzsálem elestekor bámulatos dolgokat látunk. Néhány pogányt kegyesen lefejeztek, másokat a tornyokból kilökve lenyilaztak, ismét mások lassú kínhalállal tűzben hamvadtak el...” Zsidót és muszlimot egyaránt leöldöstek. Sok muszlim Jeruzsálem legszentebb pontjára menekült, amelyet az iszlám Mohamed mennybemenetelének helyeként tisztel. Ám a keresztések kíméletlenül üldözték őket, és aprították soraikat. Az öldöklés legalább két napig tartott. 1099. július 15-én naplementekor összegyűltek a Szent Sír templománál, Krisztus halálának és feltámadásának helyén, hogy hálát adjanak Istennek.

Négy évvel II. Orbán pápa drámai felszólítása után az első keresztések elvégezték feladatukat. Jeruzsálem teljességgel a nyugati keresztények kezére került. Az első kereszties háború sikere elkápráztatta a keresztény Európát. A kortársak számára Jeruzsálem csodás meghódítása bizonyíték volt arra, hogy Isten akarata ez a szent háború. A győzelem évszázadokon át lelkesített új hadjáratokra.

Az elkövetkezendő évtizedekben és évszázadokban az iszlám Jeruzsálem meghódítását és kifosztását soha nem felejtette el. A Közel-Keleten pedig két évszázados belső küzdelem vette kezdetét, amelynek során egyre több muszlim csatlakozott majd a dzsihádhhoz, mert egyesítette őket a Szentföld visszahódításának vágya.

Forrás: *Crousades* (a BBC filmje; Digi-TV); Szántó Konrád, *A magyar egyház története, Ecclesia, Budapest, 1987, 397-398.o.*

Összeállította: *Tarjányi Béla*

É l ő I g e

BIBLIAISKOLA

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

Vágvölgyi Éva

Illés a Hóreb

A.) Alapgondolat

Isten más, mint amilyenek elképzelem, se kép, se lélek, Isten más. Istenem milyen vagy?

Sok ember vágyik arra, hogy életében legalább egyszer találkozhasson Istennel. Ugyanakkor fél is attól, hogy ez azt eredményezi, hogy egészen neki kell szentelnie magát.

A mostani alkalom középpontjában egy Istennel való találkozás van, méghozzá a legnagyobb ószövetségi próféta, Illés találkozása Istennel a Hóreb.

Istennel találkozhatunk a templomban, mint Izajás vagy Jeremiás vagy egy modern kori író és gondolkodó, A. Frossard, de sokkal jellemzőbb, hogy a hétköznapi életünk során találkozunk vele, különösen a nehéz élethelyzetekben, amikor úgy érezzük, hogy az erőink végéhez értünk, padlóra kerültünk, nincs tovább, mint pl. Jákob vagy Illés.

Ha Istent az erő megnyilatkozásában keressük, akkor a „lebegő csendben” mutatja meg magát, ahogy Martin Buber jellemzi Illés istentapasztalatát. Ha világosságot akarunk, ő beburkolódik. Ha tárogatását akarjuk, feltételt szab, mint Jeremiásnak. Isten más, mint amilyenek elképzeljük.

B.) Szentírási szöveg:

1 Kir 18,1-46: Isteni ítélet a Kármel-hegyen

1 Kir 19,10-19 Illés a Hóreb-hegyen

C.) Bevezetés

1. Alternatíva:

a.) Találkozások Istennel

1/1. Szövegek összehasonlítása:

Első lehetőség:

Mózes a Hóeb-hegyen Ki 19,10-19

Illés a Hóreb-hegyen 1 Kir 19,1-13

Párhuzam: Illés élete a sivatagi vándorlással, a sínai-hegyi kinyilatkoztatással szoros párhuzamba állítható: negyven nap és negyven éjjel vándorol a sivatagban, ami a negyven éves vándorlásnak felel meg, és a Sínai-hegyi kinyilatkoztatással van kapcsolatban. A Hórebben új kinyilatkoztatást kap, amelynek a lényege az, hogy a Sínai-hegy haragos Istene nem a viharban és a tűzben, hanem a gyenge szellőben jelenik meg.

Második lehetőség:

Mózes és az égő csipkebokor Kiv 3,1-6

Illés a Hóreb hegyen 1 Kir 19,1-13

A. Frossard: Van Isten, talákoztam vele

„Ha hittem volna, hogy létezik egy igazság, a papok lettek volna az utolsók, hogy megkérdézzem őket, és az Egyház – amit csupán néhány selejtes megnyilvánulásából ismertem -, az utolsó hely, ahol ezt az igazságot kerestem volna ... Nincs bennem semmi érdeklődés a vallásos dolgok iránt, hiszen mindez már egy letűnt korba tartozik. (Frossard, 98.o.)

Amit a kapuzat fölött lehetett látni a kápolnából, nem volt különösebben lelkesítő...

A kápolna belseje sem ihletett meg jobban, mint a külseje...

Tisztán meg lehet különböztetni a hajó három részét. Az első, a bejáratnál, a félhomályban imádkozó híveknek van fenntartva...

A második részt fekete fátyolos apácák foglalják el...

Valami imát mondanak, két hangon, a hajó egyik végéből a másikba felelgetnek egymásnak...

Engem a kanonikus imaórák könnyed ringása dajkál...

A bejárat mellett állok...

Tekintetem a homályból a fény felé siklik, aztán minden különösebb gondolat nélkül visszafordul a jelenlévőkre, a hívőkről a mozdulatlan apácákra, aztán fogalmam sincs miért, megállapodik a kereszt bal oldalán égő második gyertyán. Nem az elsőn, nem a harmadikon, hanem a másodikon. S ekkor szabadul el hirtelen a csodák áradata. Egy szempillantás alatt lerombolja abszurd lényemet, és világra hozza azt a csodálkozó gyermeket, aki soha nem voltam” (99-101.o.).

„Mindenekelőtt ezek a szavak hangzottak felém: lelki élet. Nem kiejtett szavak voltak, nem is én formáltam meg őket, hanem úgy hallottam, mintha valaki suttogta volna mellettem, aki látja, amit én még nem látok.

Alighogy e halkan mormoló előjáték utolsó szótagja eléri tudatos világom partját, megkezdődik egy ellenkező irányú lavina. Nem azt mondom, hogy megnyílik az ég; nem nyílik meg, hanem megindul valami csendes villámlásként, hirtelen fölemelkedik, fölszáll e gyanútlan kápolnából, amibe titokzatos módon be volt zárva. Hogy is lehetne mindezt leírni a hűtlen szavakkal...

Elpusztíthatatlan, végtelenül áttetsző, szinte elviselhetetlenül ragyogó kristály ez (egy fokkal világosabb már megsemmisítene engem), vagy még inkább kék, a tündöklés és a telítettség világa, egy másik világ, amely a miénket a befejezetlen álmok törékeny árnyai közé utalja. Ez a valóság, ez az igazság, ezt jól látom arról a homályos partról, ahol még tartózkodom. A világegyetemben van egy másik rend, és annak csúcán, a ködfátyolon túl: Isten nyilvánvalósága, annak a jelenlétté és személlyé lett evidenciája, akit egy perccel ezelőtt még tagadtam, s akit a keresztények Mí Atyánk-nak neveznek. Megtapasztalom, hogy szelíd, semmihez sem hasonlíthatóan szelíd. Szelídsége nem az a passzív minőség, amit az ember olykor e névvel jelez, hanem cselekvő, megindító, minden erőszakon túllépő gyöngéd szelídség, ami képes arra, hogy a legkeményebb követ is szétrobbantsa, sőt a kőnél is keményebbet: az emberi szívet.

Özönlő, tökéletes beáradását öröm kísérte, ami nem más, mint a megmenekült hajótörött öröme, azzal a különbséggel, hogy én csak abban a pillanatban ébredtem tudtára, micsoda mocsárban voltam, tudtomon kívül, amikor fölemelttem az üdvösségre” (102-103.o.).

„Van Isten, sőt itt van, kinyilatkoztatja és ugyanakkor álcázza is a világosság, ami szavak és képek nélkül mindent megértet és mindenki szeretetére késztet” (105.o.).

Mózes az égő csipkebokorban találkozott Istennel, Illés a gyenge szellőben. Azonos motívum mindkettőben a kicsiség: kicsi és értéktelen a csipkebokor (1. Bír 9,14), és a gyenge szellőnek sincs ereje, mint egy szélviharnak. Mindketten, Mózes is, Illés is a pusztában, a csendben és a magányban találkoznak Istennel. A. Frossard a temp-lom imádságos csendjében.

1/2. Találkozások Istennel

A teremtéskor a paradicsomban Isten jelen volt az ember életben. A bűnbeeséssel ez a jelenlét megszakadt, kiűzetett belőle, (a bűn és a rossz lelkiismeret Isten előli elrejtőzésre készítette az embert, nem akart jelen lenni Isten számára) már csak alkalmanként találkozhatott vele.

A találkozás elengedhetetlen feltétele a jelenlét, csak akkor találkozhatok vele, ha jelen vagyok számára, ha a szívemet, amit a bűntudat miatt elzártam előle, megnyitom számára.

A találkozás az emberi élet alapvető mozzanata

Elvárás bennem: nem jó, akadály

Belső akadálymentesítés

Találkozás: A távolság áthidalása (előzetes tapasztalatok, elvárások félelmek)

Martin Buber: Minden igazi élet: találkozás

Az Istennel való találkozásból új élet születik

Isten maga a váratlan

Mózes találkozása Istennel a pusztában:

Mózes Istennel való találkozásában a pusztában a jahvista elbeszélő költői formában beszél arról a problémáról, hogy hogyan tudja

Isten szolgálatába állítani a kicsi és gyöngé, esendő embert. A csipkebokorban az értéktelenség és elégtelenség szimbólumában (1. Bír 9,14) Mózes alapvetően önmagát látja, saját elégtelenségét, kicsiségét és semmi voltát. Hogyan is tudná Isten ezt a használhatatlan embert szolgálatába állítani? Hogy tud Isten felragyogni ebben a csipkebokorban, anélkül, hogy a csipkebokor elégne? Lám, itt ég egy csipkebokor de mégsem ég el! Az Erős és a Hatalmas van jelen egy gyengében és gyámoltalanban, anélkül, hogy az tönkremenne. Mózes számára ez azt jelenti: Te ugyanúgy Isten megjelenésének eszközévé válhatsz, mint ez a csipkebokor, úgy ahogy vagy, a semmiségedben és gyengeségedben, az elégtelenségedben és az összes fogyatékossgoddal.

Illés, miután megtapasztalta saját gyengeségét, bűnös és semmi voltát, nem az embert megsemmisítő tűzben és viharban, hanem a gyenge szellőben találkozik Istennel.

Mózes az égő csipkebokorban találkozott Istennel, Illés a gyenge szellőben és mindketten a pusztában, a csendben és a magányban.

Találkozni vele, lemerülni a lélek mélyére: erről beszél a samáriai asszony története vagy József a veremben.

Egy asszony lenéz a kút mélyére, amely feltárul előtte. Lenn a sötét mélyben megcsillan az ég fénye, mintegy visszatükröződik Isten arca benne. És ebben a fényben az asszony meglátja saját valódi arcát, amely Isten képmását őrzi. Egy samáriai asszony ül a Jákob kútjánál. A Jézussal való találkozás felébreszti az életszomját, a vágyat az élő víz után. A következő lépéssel Jézus odavezeti őt, ahol az élő víz felbuzog a mélyből: életének felszínéről önmaga betemetett mélyére. Saját magában van a forrás, önmagában alászállva kell új életre születnie. A lelke legbensőbb mélyéről akar ez a víz fakadni. Jézus az asszonyt kútjának mélyére vezeti, ahol ő az Isten élő képmására lelve tud újjászületni.

Hogyan kezd a szív látni? A szívünk mélyén lakó Lélek által. Akiben nagyon el van temetve, el van ásva a Lélek, annak a szíve vak. Ha felhozzuk a szívünk mélyén lakó Lelket, ha az ágy alól a tartóra helyezzük a világosságot, akkor bevilágítja az egész szobát.

„»Vajon arra való a lámpa, hogy véka alá tegyék vagy az ágy alá? Nem arra, hogy a tartóra tegyék?» (Mk 4,21)

„Senki sem gyújt lámpát azért, hogy elrejtse, vagy a véka alá tegye, hanem a tartóra, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. Tested világa a szemed: ha a szemed jó, az egész tested világos; ha pedig rossz, a tested is sötét. Vigyázz tehát, hogy a világosság, amely benned van, sötétség ne legyen. Ha tehát tested egészen világos, nincs benne semmi sötétség, egészen világos lesz, mint amikor a lámpa ragyogásával megvilágít téged»(Lk 11,33-36).

Vajon a mi szívünkben világít-e a Lélek lámpása, tartóra van téve vagy el van temetve a szívünk mélyére? Vajon mit árasztunk magunk körül, világosságot, amitől látni kezdenek, vagy sötétséget?

Alternatíva b.) Immaginatív elmélkedés

(A modern lazító technika és a Szent Ignáci módszer ötvözete)

I. LAZÍTÓ GYAKORLAT

Legkedveltebb lazító helyzet a háton fekvés, de a fej és kartámlával ellátott fotel is alkalmas. A lábaknak a talajon kell elhelyezkedniük, a hátat és a fejet kényelmesen támasszuk meg, és közben ügyeljünk arra, hogy esetleg magasabb kartámasz esetén a vállak ne emelkedjenek meg.

Normál szék esetén a lábak enyhén terpeszállásban helyezkednek el, néhány nyújtózkodás után felsőtestünket hagyjuk "összeesni", a karokat helyezzük a combokra, fejünket, kezünket lazán lógassuk lefelé.

Minden lazító helyzetben fontos, hogy jól érezzük magunkat. A gyakorlás megkezdése előtt mindig válasszuk ki a számunkra kedvező lazító helyzetet.

Keresse meg a legkellemesebb helyzetet, csukja be a szemét, próbálja meg gondolatait összegyűjteni és egészen saját testére irányítani. Van ideje, hogy teljesen magára koncentráljon és magát megfigyelje. Összpontosítson egészen jobb karjára és jobb kezére. Érezze meg hol érintkezik jobb keze és jobb karja a combjával és milyen súllyal nehezedik rá. A jobb karja továbbra is nyugodtan pihen.

Most irányítsa át gondolatait a bal karjára. Hasonlítsa össze a jobb kar állapotát a bal kar állapotával. Érez-e különbséget? Időzzön most kicsit a bal karjánál. Érezze meg, hol érintkezik a bal karja és bal keze a combjával és milyen súllyal nehezedik rá?

Gyűjtse össze gondolatait és fordítsa teljes figyelmét az arcára. Engedje el arcizmait. Érezze hogyan tűnik el a feszültség az arcáról. Hagyjuk az alsó állkapcsunkat kissé leesni a csukott ajkak mögött. Most az orrcimpákra irányítsuk a gondolatainkat. Érezzük ahogy a levegő ki- és be áramlik. A csukott szemhéjak mögött a szem is nyugalomban van. A homlokunk kisimul. Lélegezzünk nyugodtan és lazuljunk el.

Gyűjtse össze gondolatait és fordítsa teljes figyelmét a törzsére, a vállakra, melltájékra, hátra, hasra. Lazítson és engedje a levegőt szabadon áramolni. Lazítson és érezze meg, hogy testét egyre inkább elhagyja a feszültség. Érezze, hogy fenéke mely pontokon érintkezik a székkal és milyen súllyal nehezedik rá. Lélegezzen nyugodtan. Értzi-e, amint a hasa, mellkasa lassan emelkedik és süllyed, s közben a levegő ki- és beáramlik?

Írányítsa gondolatait a jobb lábára, érezze, hogy jobb talpa hogy érintkezik a talajjal, milyen súllyal nyomódik oda. Lazítsa el a jobb lábat és lábfejet, engedje el az izmokat.

Míg a jobb láb nyugalomban van, összpontosítsa figyelmét a bal lábára. Érezze, hogy bal talpa hogy érintkezik a talajjal, milyen súlyllyal nyomódik oda. Lazítsa el bal lábat és a lábfejet, engedje el az izmokat.

Még egyszer járja végig lassan a testét. Hasonlítsa össze előbbi állapotával. Oldottabbnak érzi-e magát mint a gyakorlat előtt? Nyújtózkodjon, dörzsölje meg a szemét és lassan nyissa ki.

II. MEDITÁCIÓ

Illés a Hóreb-hegyen 1 Kir 19,1-13

Ezt a belső utazást folytatjuk, csak nem saját testünkben, hanem egy szentírási jelenet átélésében. Nem okoskodással, nem az analitikus gondolkodás eszközeivel közeledek hozzá, hanem hagyom, hogy a megjelenített események hassanak rám. A képzelet, az érzelmek segítségével magam is részesévé válok. Nem az elemzés, hanem az

empátia, a beleérző képesség, és az intuíció, a ráérző képesség segítségével jutok el az isteni igazságok megismeréséhez, új felismerésekhez.

1. A szentírási részletet kétszer fel fogjuk olvasni. Csukott szemmel adjuk át magunkat a szövegnek.

2. Néhány fogódzó pontot adok, amely segít az elmélkedésben. Ha valamelyik kép megragad, ott nyugodtan álljak meg és időzsek el benne. Nem muszáj végigmenni az egészen. Ha végigmentem, vissza is térhetek egy közbülső képhez.

3. Az elmélkedés végén próbáljuk meg egy-két szóban megfogalmazni ami megragadott és írjuk fel a papírra.

4. A végén megosztjuk egymással a tapasztalatainkat. Fontos: Nem megvitatjuk. Képekről, érzésekről van szó, nem korrigálhatjuk a másikat.

– Első lépésben kétszer hangosan felolvassuk a szöveget

– Utána:

1. *Kép:* Szorongatott helyzetben vagyok. Az átéléshez vegyük kölcsön saját eddigi életünkben megélt nagy félelmeinket.

Nagyon félek.

Nagyon egyedül vagyok.

Elmenekülök.

2. *Kép:* Kimerültem.

Feladom.

3. *Kép:* Segítséget kapok.

4. *Kép:* Találkozás Istennel.

A megbeszélés után, mint végső konklúzió:

LEGTÖBB EMBER A NAGY TALÁLKOZÁSRA VÁR,

ISTEN A KICSI DOLGOKON KERESZTÜL

SZÓL HOZZÁNK.

2.) Történelmi háttér, Illés próféta alakja a Bibliában és a hóreb-hegyi találkozás előzménye

A próféta-ság egy fél évezreden át alapvetően meghatározta Izrael szellemi életét. Tanításuk igen nagy részben a próféták írásaiban öltött testet (prófétai könyvek). De egy egész sor prófétáról csak a történelmi könyvekből tudunk: Sámuel, Nátán, Ahiás, Illés, Elizeus, Mikeás; rajtuk kívül feltehetően voltak még más próféták is, csak nem tudunk róluk semmit. Meg szokás különböztetni a csak szavaikkal, ill. tetteikkel tanító, ún. beszélő prófétákat és szerzőként is ismert, tanításukat írásban is rögzítő, ún. író prófétákat. Illés, mint a felsorolásból láttuk, a nem író próféták közé tartozik, prófétai tevékenysége Ácháb uralkodásának idejére esik az Északi országrészben. Nevében hordozza küldetését: Elia = Jahve Isten. Feladata, hogy felvegye a harcot az Ácháb és felesége, Jezabel által szorgalmazott Baál kultusszal. Baál Szíriában az egyik legfontosabb istenségnek, az ég urának a tulajdonneve. Kultusza egészen Egyiptomig terjedt, nemcsak a hikszoszok, hanem az egyiptomiak körében is. Kánaánban szintén népszerű volt. Sok személynévben is megtalálható a Baál név és Izraelben sok király pártolta a tiszteletét. Ez magyarázza, hogy a próféták harcoltak ellene (Jer 2,23; 11,13; Ez 6,4.6; Óz 13,1 kk.; Illés).

Baál a termékenység istene, mezőgazdasági isten, a víz és a föld találkozásának termékenységet hozó titkának magyarázata, szexuális tartalommal megtöltve: a föld természetes nedvessége a férfiúi elem beáradása a befogadó női elembe, Baál és Baálat, úr és úrnő: a víz áradata – eső, forrás, talajvíz – megtermékenyíti a földet, s ebből gazdag növekedés fakad. A nemzés szakrális aktusa, melyben férfi és nő utánozza az istenek nászát, és egyúttal mintegy azonosul velük, közvetlenül is fokozhatja az isteni megtermékenyítés erejét és hatását. A paraszti munka összekapcsolódik a szexuális rítusokkal, de erről szívesen és csak utalásokkal beszélnek a bibliai történetek, amikor az oázisok dús lombú fáit vagy a körül kerített legelőket emlegetik, akkor az ott történt tisztátalanságokra gondolnak. Kezdetben ez még nem jelentette a Jahve iránti hűtlenséget, egyszerűen csak megpróbálták úgy szolgálni a föld isteneit, ahogy azok akarják, hogy szerencsével járjanak, de ez csak afféle paraszti mágia volt. Átvették

a kánaáni földműves kultúra helyi isteneit, de csak mint a sikeres földműveléshez szükséges eszközöket, mint pl. az ekét, kaszát. Úgy gondolták, hogy Jahve, a vándor és harcos a földművelés kérdésében nem illetékes. Abban Baálra van szükségük, mert Baál az esőt és minden más vizet adó isten, esőt hozó isten, aki az ég felhőiben lakik, de a föld mélyén lévő forrásoknak is ő az ura. De ettől még Jahve tisztelete töretlen és csorbítatlan maradt. A baj akkor kezdődött, amikor Ácháb a Baál kultuszt a Jahve kultusz szintjére emelte. Ózeás korában aztán odáig romlott a helyzet, hogy a két isten összemosódott, Jahvét kezdték Baál módjára tisztelni, bálványt csináltak belőle, a történelem fölött álló, igazságos és birodalmában igazságot követelő Isten- király helyett egy kegyetlen, emberáldozatra vágyó bálványkirályt csináltak Jahvéból, szentnek kikiáltott szolgálatát parázna-sággal valósították meg, az ő saját nevét fosztották meg szentségétől.

Illés harca arról szól, hogy megfossza a víz és a föld találkozásának termékenységet hozó titkát a szexuális tartalomtól. A föld természetes nedvessége nem nász, nem a férfiúi elem beáradása a befogadó női elembe, hanem Isten adománya, azé az Istené, aki minden termékenység ura, ez a tisbei Illés hitvallásának lényege.

Illés népszerűségét, aki az Áchábról szóló elbeszélésben, szülei neve nélkül bukkan fel és sír nélkül tűnik el, legendás elemekkel átszótt történetek sora tanúsítja; ezeket, valamint csodáinak történetét a Királyok könyve őrizte meg (1Kir 17,1–19,21; 21,17–29; 2Kir 1,3–2,12). 4 csodáját az Újszövetség is említi. Illés működéséről főleg azért nem tudunk hiteles képet alkotni, mert az Elizeus-ciklusban részben ugyanazok az események szerepelnek. De még a monda fátyolán keresztül is nyilvánvaló, hogy jelentős történelmi figura volt.

Illés nagy hatással volt a későbbi korokra is (vö. pl. Sir 48,1–12), elsősorban titokzatos mennybevitele révén (2Kir 2,11; Sir 48,9.12) és mert Malakiás, mint a Messiás előfutáraként az elragadott próféta újra eljövetelét jövendölte (Mal 3,1: angyal = Illés; 3,23 kk.). A Mal 3,1 szerint Jahve elküldi hírnökét, hogy utat készítsen neki, mielőtt maga megjelenik, hogy templomában ítéletet tartson, megtisztítsa Lévi fiait és népe tagjait. Az ókori Keleten az uralkodó jövetelét (parúzia) egy neki utat készítő előfutár készítette elő (vö. Iz 40,3; 52,7; Abd 1). A Mal 3,23 kk. ezt a küldetést Illésnek tulajdonítja, aki

a 2Kir 2,11 szerint nem halt meg, hanem a forgószéllal a tüzes szekéren fölment az égbe (vö. 2,1). A forgószél és a tűz teofániára utal (vö. Kiv 3,2; 19,16.18 kk.; Iz 30,27 kk.; Jób 38,1), a lovak és a szekér földöntúli hatalmakat jelképeznek (vö. 2Kir 6,17; Sir 48,9 [héb.]: a szekérral tüzes lovak száguldottak; Ez 1,4–28; 10,1–22; Zsolt 68,18). 1Mak 2,58: Illés az égbe vitetett.

Malakiás próféta szerint mielőtt elérkezik az Úr napja, Jahve elküldi Illés prófétát, hogy a felbomlott erkölcsi rendet helyreállítsa (vö. Mt 17,10–13). Csaknem messiási alaknak tekintik (rá ruházzák az Isten szolgájára váró feladatok egyikét; vö. Iz 49,6 és Sir 48,10), az ítéletre érkező Isten előfutárának, majd a Messiás előhírnökének tartják. A próféta újra eljövételének várását híven tükrözi a Sir 48,10–12. A zsidók körében még az újszövetségi időben is élt Illés újra eljövételének hite (vö. Mt 16,14; 17,10–13; 27,47–49; Lk 9,8; Jn 1,21.25).

A Sir 48,10 ezt a várakozást kiegészíti azzal, hogy Illés eljövetele Izrael törzseinek helyreállítását fogja jelenteni; e felfogásban Illés átveszi az Isten szolgájára háruló feladatok (Iz 49,6) egy részét. Jézus korában a zsidók körében elevenen élt az a hit, hogy eljön Illés, mégpedig küldöttként, előfutárként (vö. Mt 11,10–14; 17,10–13; Jn 1,21); a rabbik szerint az lett volna a feladata, hogy helyreállítsa Izrael fiai családjainak (faji) tisztaságát, hirdesse az igazságot, a békét és a bűnbánatot, rendezze a templomi kultuszt és újra egységbe fogja össze Izrael törzseit; ezenkívül tőle várták a vitatott kérdések megoldását (vö. 4,25), és neki kellett volna fölkennie a Messiást is, azaz királyt rendelni Izrael fiai fölé (vö. 1Sám 10,1; 16,13), tanúságot is téve róla. Az ószövetségi apokrif iratok szerint Illésen kívül (Hénoch 89,52; 90,31) még Hénoch (90,31), Ezdrás (4Ezd 14,9), Báruk (Bár [szír] 13,3; 76,2), valamint az összes férfi is eljön, aki nem szenvedett halált, hanem fölvetetett a mennybe (4Ezd 6,28) a messiási kor, az üdvösség hírnökeként.

Az Újszövetség szerint az Ószövetségnek Illéssel kapcsolatos várakozása Keresztelő János személyében és küldetésében teljesedett be (vö. (Mk 1,2; 9,13; Mt 11,10.14; Lk 1,16 kk. 76). Máté evangélista, aki az ószövetségi várakozást fogalmazta meg (17,12 kk.; vö. Lk 7,27), ehhez Jézus szavait is hozzáfűzte: „Illés már eljött, de nem

ismerték fel”, majd megjegyezte: „a tanítványok megértették, hogy Keresztelő Jánosról beszélt nekik”. Hasonló felfogást tükröz 1,17 is: (A Keresztelő) „Illés szellemével és erejével előtte fog járni az Úrnak (= a Messiásnak), hogy az apák szívét fiaik felé fordítsa, az engedetleneket az igazak okosságára térítse, s így a népet előkészítse az Úrnak” (vö. Mal 3,23 kk.). A Keresztelő tudatában volt, hogy ő utat készít annak, aki hatalmasabb nála (Mt 3,11 kk.), ezért bűnbánatra szólította fel a bűnösöket; csak ez menthette meg őket az ítélet napján. Tanítása, vezeklő életmódja, amelyet a pusztában folytatott (Mk 1,4; vö. 1Kir 17,2–7; 19,2–9), öltözete (Mk 1,6; vö. 2Kir 1,8) és lan-kadatlan buzgalma (Mt 11,7; Mk 6,17 kk.; vö. 1Kir 18,16–20; 21,17–24) annyira emlékeztették kortársait Illésre, hogy az általuk várt Illést látták benne, ha vitát váltott is ki, hogy vajon az a személy-e, akinek a szerepét betölti (Jn 1,21).

A Mk 9,4; Mt 17,3; Lk 9,30: Illés Mózesrel tanúja Jézus színeváltozásának.

A korai zsidóság egyébként továbbfejlesztette az Illéshez kapcsolódó csodás történeteket; élénken vitakoztak eredetéről, elragadtatásából büntelenségére következtettek, az angyalok közé sorolták és népe bajban lévő fiainak segítőjét (Mk 15,35 kk.; Mt 27,47.49), ill. a végső idők főpapját látták benne.

Illés a Jordántól keletre fekvő pusztában lakik. Rendíthetetlenül nomád emberként megmaradva járja a pusztulás bélyegét viselő városi kultúra útját, hosszú hajjal, állatbőrből készült köpenyben, nem fog rajta semmiféle Baál csábítása. Élete csupa járás és vándorlás, Isten hangja, angyalok hangja szólítja fel minduntalan, hogy keljen fel és menjen tovább. Illés élete a sivatagi vándorlással, a sínai-hegyi kinyilatkoztatással szoros párhuzamba állítható: negyven nap és negyven éjjel vándorol a sivatagban, ami a negyven éves vándorlásnak felel meg és a sínai-hegyi kinyilatkoztatással van kapcsolatban. A Hórebbe új kinyilatkoztatást kap, amelynek a lényege az, hogy a Sínai-hegy haragos Istene nem a viharban és a tűzben, hanem a gyenge szellőben jelenik meg.

A kármel-hegyi harc történetében sok mondaszerű elem van, nyelvazete a legendaké, a vallástörténeti tartalma azonban egyértelmű: nem csak egyszerűen Jahve csodájáról van szó, hanem Baált, a

termékenység istenét a lényegétől fosztja meg, kiderül, hogy Baálnak nincs hatalma az ég vizei és a föld termékenysége fölött, nem isten.

A próféta a történetben egy szemléletes és figyelemre méltó képpel kiáltja oda a népnek: nem ringathatják magukat tovább abban a hitben, hogy mindkét ágon egyszerre ugrálhatnak (az eredetiséget sugárzó kép az ágon ugráló madárra utal, ami azt képzeletben, hogy amikor az ág elágazik, tovább haladhat úgy, hogy az egyik lába az egyik ágon, a másik lába a másik ágon marad). A kettő közül csak az egyik lehet igaz: vagy Jahve az Istenség vagy Baál. Kettejük közül csak az egyik lehet a hatalom (hogy melyik hatalom, az egy agrár országban a hosszú szárazság után magától értetődik); azt kell követniük, akiről bebizonyosodik, hogy övé a hatalom. Amikor Jahve kinyilvánítja hatalmát, az 1 Kir18,39. versben a nép a földre borulva kiáltja: „Az Úr az Isten, az Úr az Isten”. Amikor Illés az oltár felépítéséhez tizenkét követ használ a Jákob fiaitól származó törzsek szerint, cselekedete azt jelképezi, hogy Izrael népe, mint egy kövekből épült oltár Jahve számára, újra Jahve egy népévé válik.

Illés próféta úton a Hóreb felé (Daniele da Volterra)

D.) Óravázlat

<i>Feladat</i>	<i>Módszer</i>	<i>Eszközök, időtartam</i>
1. Ének: Csipkebokor	ének kottából	Énekelj az Úrnak 114/B 5 perc
2. Találkozások Istennel Alternatíva a.) <i>Szövegek összehasonlítása, lásd Bevezetés 1/1. utána az órávezető összefoglalása, lásd Bevezetés 1/2.</i> Ezt csöndes gondolkodás követi: Álmom Istenről – és a tapasztalatom: Isten más. Majd befejezésül meghallgatunk egy részletet F. Mendelssohn Illés c. oratóriumából (Behold! God The Lord).	csoportos munka az órávezető irányításával, utána az órávezető összefoglaló gondolatai, zenehallgatás	Az adott szentírási szövegek külön lapon, ceruza F. Mendelssohn Illés c. oratóriuma, CD és lejátszó
Alternatíva b.) <i>Immaginatív elmélkedés, lásd Bevezetés 1.</i>	elmélkedés órávezető irányításával	Az adott szentírási szövegek külön lapon 90 perc
3. Történelmi háttér, Illés próféta alakja a Bibliában és a hóreb-hegyi találkozás előzménye, lásd Bevez. 2.	Az órávezető előadása	Jegyzetfüzet, ceruza 15 perc
4. Befejező ima, témája: találkozásom Istennel Ének: Csipkebokor	Kötetlen ima, ének	Kotta, gyertya, gyufa 10 perc

A Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat budapesti Központjában „**Élő Ige**” címmel **bibliaiskola** működik (szeptembertől júniusig minden hónap első hétfőjén du. 5-7-ig). Jelen füzetünk a nyolcvanhatodik óra anyagát tartalmazza.

Budapest, 2014. jún. 29. Szeretettel:

Vágvölgyi Éva órávezető
Tarjányi Béla szakmai vezető

Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepén

Június végén Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepét üli a Katolikus Anyaszentegyház. Pétert és Pált az egyház oszlopainak szokás nevezni, mert az ő tevékenységük talán a legkiemelkedőbb Jézus tanítványai körében. Pedig ez a két apostol annyira különbözött egymástól. Péter a szív embere volt, Pál pedig, mondhatni, az észé.

Péter apostol volt az, aki elsőként ugrott a csónakból, szaladt Jézushoz, hagyta ott mindenét, és követte Jézust. Amikor Jézus a vízen járt, a tanítványok megijedtek, de Péter volt az, aki elsőként felismerte, a vízbe ugrott, és ment Jézus felé. Péter volt az, aki a színváltozás hegyén azt kérte Jézustól, hadd maradjunk itt, ne menjünk többé sehová, olyan jó itt lenni. Péter tele volt szeretettel Mestere iránt. Tudjuk azonban, hogy gyöngeségei is jócskán voltak. Egyszer Jézus bizony alaposan rendre is utasította őt, amikor Péter, ugyancsak szeretetből – mondhatni emberi szeretetből és ragaszkodásból – ellenkezett Jézussal, és azt mondta, hogy nem szabad vállalnia a kereszthalált. És ő volt az, aki ugyan odament Mestere közelébe, amikor elfogták, de megtagadta őt. És mégis, mint a szív emberét, őt állította Jézus Egyházának élére.

Pál apostol pedig inkább az ész, az okosság embere volt. Üldözte a keresztényeket, mert úgy tudta, ezt kell tennie. Éveken át tanulmányozta az Ószövetséget, a rabbik bölcsességét, ahol azt tanulta, hogy egyetlen Isten van, és minden más csalás és ámitás. De amikor Jézussal találkozott a damaszkuszi úton, akkor megfordult, és ettől kezdve jól kipallérozott értelmét, okosságát bizony Jézus ügyének szentelte. Sorozatban írta egymás után a okosabbnál okosabb leveleit. Igazi tanulmányoknak nevezhetnénk ezeket – azóta is ebből él az Egyház, ezekre támaszkodik teológiánk.

Igen, a szívnek és az észnek egyaránt megvan a szerepe hitünkben, egyházunkban, még a keresztény szeretetben is. A keresztény szeretetben is ott kell lennie mindenkor a szívnek, és ott kell lennie mindenkor az értelemnek is. Egy tapasztalt lelki vezető figyelte meg az emberekben, hogy mennyire másként szeretnek. Van, aki úgy szeret, hogy türelemmel meghallgatja a másikat („minőségi idő”), időt szán a másokra. Van, aki ajándékokkal kedveskedik a másikkal,

van, aki szolgál, szó nélkül, viszonzást nem várva. Van, aki megöleli, megérinti, megsimogatja a másikat.

Sokféleképpen tudunk szeretni, és sokféleképpen várjuk a szeretetet embertársainktól. Van, aki azt várja, hogy a másik ember meghallgassa, együttérzéssel figyeljen rá. De vannak zárkózott emberek is, akik nehezen nyílnak meg, nem szeretik elmondani gondjaikat, bajaikat, titkaikat. Mennyire más az ilyen ember: ha faggatom, nem esik jól neki. Van, aki szereti, ha kedveskednek neki, a másikat ez zavarja, nehezen tud elfogadni, zavarba jön, ha megajándékozzuk...

Mindenki másként várja a mi szeretetünket. Bizony, kell ahhoz a szív is, meg az értelem is, hogy észrevegyük, hogy hogyan kell a másik embert szeretni: mindenkit másképpen, úgy, ahogy neki jól esik, és mindenekelőtt úgy, ahogy az neki igazán a javára válik.

Amikor Pál apostolra és Péterre emlékezünk, gondoljunk arra, hogy mi is mindannyian mások vagyunk, és mindannyiunknak megvan a saját útja a szeretetben. Ezt vállalnunk kell, és kiteljesítenünk, ezzel gazdagítva Isten országát. Ugyanakkor arra is figyelniünk kell, hogy embertársaink milyen módon várják tőlünk a szeretetet, rá kell éreznünk, hogy hogyan tudunk igazán közel férkőzni a másikhöz, hogyan tudunk a másik ember javára tenni.

Mindenki másként szeret, és mindenki másféleképpen várja tőlünk a szeretetet. A szeretet művészet, és a különböző emberek különböző szeretete adja meg a Titokzatos Testnek, Egyházunknak ezt a csodálatos gazdagságát és egységét, harmóniáját, amelyben Isten kegyelméből mi élhetünk. De nemcsak élhetünk, hanem nekünk is feladatunk van, hogy adottságainknak megfelelő módon igyekezzünk meghallgatni, megajándékozni, vagy éppen szolgálni a másikat, és közben odafigyelni, hogy a másik ember mit vár tőlünk, mi a hasznos, mi a jó számára, és mivel építem, gazdagítom őt.

Szívünk és értelmünk egyaránt fontos szereplője a keresztény szeretetnek. Segítsen bennünket Szent Pál apostolnak és Péter apostolnak a példája, segítsen bennünket Szűz Mária anyai szeretete, és mindenekelőtt vezessen bennünket a Szentlélek, hogy mindenkor helyesen és értelmesen tudjuk embertársainkat szeretni, és így építsük egész életünkön át Isten Országát. *(Tarjányi Béla)*

Gyürki László

VI. Pál 50 évvel ezelőtti zarándoklata a Szentföldön

Május 24-26 között volt Ferenc pápa háromnapos szentföldi zarándoklata. A zarándok útra abból az alkalomból került sor, hogy VI. Pál pápa 50 évvel ezelőtt találkozott Athenagorász pátriárkával Jeruzsálemben. Ferenc pápát elkísérhettük zarándokútján ezekben a napokban.

Érdeemes azonban felidézni VI. Pál pápa 50 évvel ezelőtti korszakalkotó zarándoklatát.

Amikor VI. Pál pápa 1963-ban pápai szolgálatát elkezdte, a pápai utazások nem voltak szokásosak. Napóleon ideje után egy pápa sem hagyta el önként Olaszországot. 1870-ben az Egyházi állam megszűnt és Róma az olasz főváros lett. A pápák bezárkóztak a Vatikánba, amelyet a világi hatalmak mint kis „Egyházi államot” meghagytak nekik, és ők a „Vatikán foglyai”-nak érezték magukat. VI. Pál volt az első pápa, aki repülőre ült és kezdte beutazni a világot, s mind az öt földrészt meglátogatta. Első utazását, amely 50 éve volt, nem véletlenül kezdte a Szentfölddel. VI. Pál pápa 1963. december 4-én a második ülészak végén jelentette be tervét a zsinati atyáknak hogy már az új év első napjaiban a Szentföldre zarándokol. *„Meglátogatjuk az Ígéret Földjét, - mondta a pápa - ahonnan Péter elindult, és ahova eddig egyik utódja sem tért vissza”.*

A német Spiegel lap karácsonyi száma igazi szenzációként jelentette be, az egyháztörténelemben egyedülállóként a pápa ezen kezdeményezését: *„Még soha sem szállt egy működő pápa repülőre, 150 éve egy főpásztor sem lépte át Olaszország határait, és Péter apostol után egy pápa sem látogatta meg 19 évszázadon át a hit őshazáját.”*

A pápának azonban, még ha csak zarándokként akarta is Jézus hazáját meglátogatni, politikai nehézségeket kellett figyelembe venni. Az 1967-es „hatnapos-háború” előtti idő volt ez és a Szentföldön másképpen voltak a határok, mint ma. Az Izrael által elfoglalt mai palesztinai terület akkor jordániai igazgatás alatt volt. Jeruzsálem

ketté volt osztva, az óváros a jordániai-palesztinai oldalon volt. Az egyetlen átjáró az izraeli oldalra csak a Mandelbaum kapunál volt. A legfontosabb keresztény szent helyek egy része, mint a Szentsír templom, a keresztút, az Olajfák hegye és Betlehem a jordániai oldalon volt. Más zarándokhelyek, mint Jeruzsálemben az Utolsó vacsora terme és a Dormitio bazilika, Názáret, a Tábor hegye, a Genezáreti tó Kafarnaummal és a Boldogságok hegye izraeli terület volt. A Vatikán Izrael államát politikailag akkor még nem ismerte el. Ezenkívül a pápának figyelemmel kellett lenni a palesztinaiakra, akik Izrael Állam megalakulásával elűzöttek lettek és részben még mindig menekülttáborokban kellett élniük.

A másik nehéz probléma a keresztény öikuméné volt. Ez elől a Szentföldön nem lehetett kitérni. A legfontosabb keresztény szent helyeket, a Szentsír templomot Jeruzsálemben és a Születés-templomot Betlehemben ortodoxok és latinok együtt gondozták. Róma és Konstantinápoly között még mindig megvolt a kölcsönös kiközösítés, amelyet 1054-ben egymás ellen kimondtak. Nyilvánvaló, hogy a pápa kitárt karokkal és békére kész szívvel kereste a kibékülést a keleti egyházakkal. De ortodox oldalról is voltak jelei a közeledésnek. Athenagorász, az akkori öikuménikus pátriárka már előbb jelezte, hogy szeretne találkozni a pápával. De más ortodox egyházaknál viszont nagy fenntartás és ellenállás volt egy ilyen találkozásra miatt. Végül megegyeztek abban, hogy egy ilyen találkozásra Jeruzsálemben kerülhet sor. Jeruzsálem öikuménikus szempontból semleges város volt, ahova a pápa csak zarándokként jött. De egy találkozásra más ortodox egyházak pátriárkáival Jeruzsálem jó lehetőséget nyújtott.

Idézzük föl a zarándoklat lefolyását. Az utazás 1964. január 4-én reggel kezdődött. A pápa a római Fiumicino repülőtérén szállt repülőre. Amint a pápa repülőgépe közeledett a jordániai fővároshoz kedvezőtlenre fordult az időjárás. Amman légikikötőjét sűrű köd borította. Veszélybe került a leszállás. Végül azonban megjavultak a látási viszonyok és a pápa gépe le tudott szállni Amman repülőtérén. A repülőtérén a nagy vendéget kitüntető fogadásban részesítették. A huszonnyolc éves Husszein Jordánia királya személyesen fogadta a hatvanhat esztendőes római egyházfőt. A pápa a köszönet után kife-

jezte szándékát, hogy szeretné felkeresni hitünk szent helyeit, imádkozni akar az itt élő emberek békéjéért és jólétéért.

A repülőtérrel indult el a menet Jeruzsálembé, először csak a jordániai területen. A zarándok pápa első megállója a keresztelés helyén volt a Jordán partján. A Jordán völgyéből Jeruzsálembé vezető úton a következő állomás Betánia volt. Egy tábla emlékeztet arra, hogy VI. Pál pápa vendég volt itt és egy rövid pihenőt tartott.

Jeruzsálemben a pápát a Damaszkusz kapunál a helybeli keresztények, muszlimok és a világ legkülönbözőbb tájairól jött zarándokok szinte félelmetes lelkesültségű tömege vette körül. A levegőt betöltötte az óvárosi harangok zúgása és a szakadatlan éljenzés, ezért a pápa nem tudta elmondani a program szerint betervezett beszédét. Ezután a pápa a hívőkkel együtt gyalog ment a Via Dolorosán a kereszttut imádkozva a Szentsír templomhoz. A szűk utcán azonban az összezsúfolt tömeg áttörte a kordont, és a pápát elragadta, sodorta az éneklő, imádkozó,

VI. Pál a kereszttuton

kíváncsiskodó áradat. A pápa szó szerint eltűnt a tömegben. A biztonsági szolgálat nem volt felkészülve ilyen egzaltált tömegmozgásra. A rájuk tapadó emberek elöl testükkel védték a pápát. De a pápa mosolyogva követte a tömeg sodrását a jeruzsálemi óváros szűk utcáin. A hatodik kereszttúti állomásnál lévő kis kápolnában, amelyet Jézus Kis Nővérei gondoznak, talált a pápa menedéket a tömeg nyomásától és velük egy ideig a rózsafüzért imádkozta. Végül mégis sikerült neki sérülés nélkül a Szentsír templomot elérnie.

A pápa természetesen meglátogatta a Szentsírt. Itt rövid időre egyedül, térdelve nyugalomban tudott imádkozni. A Kálvária kápol-

nához is felment, hogy a Golgota szikláját is megcsókolhassa. Aztán a szentsír előtt latinul szentmisét mutatott be. Közben kigyulladt az olasz televízió egyik kábele, kialudt a villany, és a rövidzárlat kilenc percig tartott. Ezalatt csak az oltár nyolc gyertyája világított.

Az estét és az éjszakát a pápa az Apostoli Delegáció házában töltötte az Olajfák hegyén. De ott még éjfélig sűrű program várt rá. Itt a pápa rögtön fogadta Benediktoszt Jeruzsálem görög-ortodox pátriárkáját és még ugyanaznap Derderian örmény pátriárkát is. Majd 22 óra után a Szent Anna templomban találkozott a Rómával egyesült keleti pátriárkákkal és püspökökkel.

Ezután éjszakai szentségimádás következett az Agónia bazilikában a Getszémániban.

A pápa zarándokútjának második napja – január ötödike – Galilea meglátogatására volt tervezve. Vasárnap a program szerint a pápa és kísérete átlépett Izrael területére. Politikai okoknál fogva az út Szamarián keresztül tehát jordániai területen át vezetett Galileába. A pápa autóját a jordániai-izraeli határig vezető úton minden város előtt feldíszített diszkapu várta. Ramalla, Nablusz, Jenin arab vezetői köszöntötték a pápát. A levegőben Husszein király maga vezette helikopterén a határig kísérte a menetet. Taanak arab falu mellett lépett izraeli területre a pápa. Itt számára külön egy határátlépést rendeztek be. A Megiddó-i múzeum udvarán történt a fogadás. Az izraeli államelnök Zalman Shazar, az izraeli kabinet és az egész diplomáciai delegáció itt üdvözölte VI. Pál pápát. Még az akkori szovjet követ is megjelent az üdvözlési ceremónián. A pápa megköszönte a fogadtatást. Ebben a beszédben szerepelt a zsidók megnevezéseként a „*Szövetség Népeinek fia*” kifejezés. VI. Pál hangsúlyozta, főképpen azért jött, hogy imádkozzon a világ békéjéért.

A fogadás után Názaretbe kísérték a pápát. Itt mintegy százezer tömeg gyűlt össze. Az Angyali üdvözlés nagy bazilikája akkor még építés közben volt. A pápa az Angyali üdvözlés barlangjában szentmisét mutatott be. Az evangélium után itt egy csodálatos, egyszerű homíliát tartott. Ennek a témája zarándoklatának célját fejezte ki, ami a Rómában üléselő Zsinat témája volt: az egyház életének megújítása, visszatérés a hit gyökereihez, Jézus Krisztushoz. Názaretet

mint iskolát állította példának, ahol Jézus életét lehet megérteni és megtanulni.

Názáretből a pápa útja Kána városán át a Genezáreti tóhoz vezetett, arra a területre ahol Jézus örömhírét hirdetni kezdte, ahol a legtöbb csodáját művelte és apostolait meghívta, Pétert Egyháza alapjává választotta.

Az első megálló Tabga volt. Először meglátogatta azt a helyet, ahol a keresztény hagyomány a csodás kenyérszaporítás helyét tiszteli. A mai szép templom akkor még nem állt. De már az ásatásokból előkerültek a csodálatos mozaikok, amelyek az ősi bazilika padlóját díszítették.

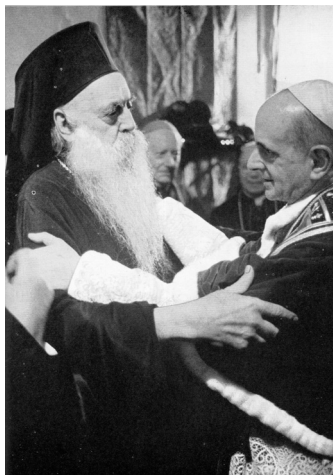
Ezután a pápa arra a helyre ment, ahol a feltámadt Krisztus megjelent a tanítványoknak és Péternek a feladatot adta: *„Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat”* (Jn 21,1-17). Kifejezte óhaját, hogy ezen a helyen egy nagyobb templom épüljön. Sajnos, kívánsága nem valósult meg. – A következő állomás Kafarnaum volt, amelyet az evangélista Jézus városának nevezett. A zsinagógában, tartotta Jézus nagy beszédét az Oltáriszentségről. A ferencesek ásatásai feltárták a Jézus korabeli Kafarnaumot, és még Péter házát is napvilágra hozták.

Ezután a pápa meglátogatta a Nyolc Boldogság hegyét. A keresztény hagyomány szerint Jézus itt mondta el hegyi beszédét. Utolsó állomása Galileában a Tábor hegyen volt, ahol a csodálatos bazilika Jézus színeváltozására emlékeztet. – Ezután a pápa a tengerparti úton tért vissza az izraeli Jeruzsálembe. Itt még a Sion hegyén az Utolsó vacsora termét és Mária elszenderülésének templomát látogatta meg. Este 8 óra körül a pápa a Mandelbaum kapun ismét Jeruzsálem jordániai részébe tért vissza. Itt búcsúztatta Shazar izraeli kormányfő.

VI. Pál számára ezután következett a zarándokút legjelentősebb eseménye: találkozás Athenagorász konstantinápolyi ökümenikus pátriárkával az Apostoli delegáció épületében az Olajfák hegyén. Megindultság érződött a pápa köszöntő szavaiból: *„Mély megindulással és nagy-nagy örömmel tölt el ennek az örök időkre emlékeztető órának nagyszerűsége, amikor a katolikus egyház és a konstantinápolyi pátriárkátus vezető püspökei, több százados csend és várakozás után újból találkoznak egymással. A legélénkebb és legmélyebb hála tölt el irántad, amiért hajlandó voltál egy időre eltávozni*

pátriárkai székhelyedről, hogy velünk találkozhas.” Húsz percre visszavonult a pápa és a pátriárka személyes beszélgetésre. A pátriárka beszéde és a pápa rövid válasza után közösen elmondták a Miatyánkot (a pápa latinul, a pátriárka görögül), majd átölelték egymást, és békecsókot váltottak. Ezzel az aktussal megkezdődött a latin és az ortodox egyházak közötti dialógus előkészítése.

Az utolsó napra január 6-án, - amely a latin egyháznak Epiphania (Vízkereszt), az ortodoxoknak karácsony ünnepe - , Betlehembe látogatott a pápa. Itt is igen nagy tömeg jött össze a Jászol-téren. Akkor még nem állt a mai fal Jeruzsálem és Betlehem között, és Betlehem a jordániai oldalról minden határvizsgálat nélkül elérhető volt. Már reggel 6 órakor ünnepi szentmisét tartott a pápa a születési barlangban. Itt mondta el zárán dokútjának legfontosabb beszédét: Krisztushoz, saját egyházához, az elszakadt testvérekhez és az egész világhoz intézett felszólítást a pápa. A beszéd szenvedélyes békefelhívással zárult minden államfőhöz és mindenkihez, akik a népeknek felelősséggel tartoznak, hogy óvják meg a világot egy új világháborútól, amelynek következményei elképzelhetetlenek lennének. Ez még a hidegháború ideje volt kelet és nyugat között.

VI. Pál és Athenagorász

A szentmise után a pápa visszautazott Jeruzsálembe és az ökumenikus pátriárkát az Olajfák hegyén görög-ortodox rezidenciáján válasz-látogatással tisztelte meg. A két óráig tartó találkozás is szívélyes légkörben zajlott le. A magánbeszélgetés 40 percig tartott, s a végén együtt mondták el - latinul és görögül - János evangéliumnak 17. fejezetét a főpapi imát, amelyben Jézus tanítványainak egységéért imádkozik. A pápa átadta Athenagorásznak drága és szimbolikus ajándékát: egy arany kelyhet. Ez utalás volt a katolikus és ortodox egyházaknak egy jelentős pontban – az Eucharisziában – való egy-

ségére. Athenagorász újságírók előtt röviden megemlítette: „*Kíváncsi vagyok, hogy VI. Pál pápa és én, egy napon a vizet és a bort ugyanabba a helyre önthetjük.*”

Az ammani repülőtérre való utazás előtt a pápa találkozott még a Szentföldön lévő más keresztény egyházak képviselőivel, többek között a Megváltó-templomból a német lutheránus Malsch Probsttal. Az utolsó vallási tisztségviselő, aki a pápával még találkozott és átadta az arab lakosság üdvözlését, Jeruzsálem muszlim nagymuftija volt.

Búcsúzóul az ammani repülőtéren ismét jelen volt Husszein király egész kabinetjével. Kevéssel 18 óra után a Szentföldi-zarándok ismét otthon volt Rómában. Hogy milyen jelentősége volt ennek az első pápai utazásnak a világ előtt, mutatta a római fogadtatás. A római nép lelkes fogadtatásban részesítette a pápát, úgy hogy a háromórás út a repülőtérrel a Vatikánig egy diadalmas pápai felvonulás lett.

A szentföldi útnak tartós hatása lett. A békecsók Athenagorász és a pápa között több volt, mint egy szép gesztus. Ez a találkozás érezhető javulást hozott az ökumenikus légkörben Róma és a keleti egyházak között.

Még ugyanabban az évben, – 1964-ben – Róma 500 év után visszaadta az ökumenikus pátriárkátusnak András apostol fejereklyéjét. András apostol a keleti egyházaknak kb. annyit jelent, mint Péter Rómának. Egy további hatása e közös találkozásnak az 1054-ből származó egymás elleni kiközösítés visszavonása volt a zsinat utolsó ülésén 1965. december 7-én.

A pápa szentföldi zarándokútjától egyenes vonal vezet az Egyház és a zsidóság viszonyáról szóló Nostra Aetate zsinati irathoz, amit a pápai út után egy évre hozott a zsinat. Egy késői következménye VI. Pál izraeli látogatásának Izrael hivatalos állami elismerése volt a Vatikán részéről, és a formális diplomáciai kapcsolat felvétele: 1993. december 30-án a Vatikán ténylegesen elfogadta Izraelt.

VI. Pál pápának jól sikerült utazása biztosan motiválta utódjait, II. János Pál pápát, XVI. Benedeket az ő szentföldi zarándokútjaikra és előkészítette Ferenc pápa májusi szentföldi zarándoklatát is.

KÖNYVISMERTETÉS

Kocsis Imre: Újszövetségi tanulmányok
Szent István Társulat, 2013.

Kocsis Imre a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán az Újszövetségi Tanszék vezetője 2012 őszétől. Az élete delén járó professzor római biblikus tanulmányainak befejezése és néhány éves kápláni szolgálat után gyakorlatilag egész eddigi életét a szentírástudomány művelésének és oktatásának szentelhette: előbb az Egri Hittudományi Főiskolán, majd a váci előkészítő szemináriumban és az Apor Vilmos Főiskolán volt szorgos és kedvelt biblikus tanár, így immár több évtizedes gyakorlat után foglalhatta el a budapesti Hittudományi Kar újszövetségi katedráját.

Biblikus oktatói munkássága nyomán számos kiváló műve jelent már meg a bibliai tudományok terén: „Isten elküldte Fiának Lelkét” (Szt. Jeromos Katolikus Bibliatárs., 2004, 176 o.), A Hegyi Beszéd, (Jel, 2005, 204 o.); Lukács evangéliuma (SzIT, 2007, 625 o.), Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába, I. kötet (SzIT. 2010, 308 o.), II. kötet (SzIT. 2011, 274 o.) Emellett rendszeresen jelennek meg írásai különböző folyóiratokban, évkönyvekben. Ezen írásait jelentette most meg a Szent István Társulat egy gyűjteményes kötetben „Az üdvösség igéje” címmel.

A tizennyolc tanulmányt tartalmazó kötet arról tanúskodik, hogy Kocsis Imre figyelme ill. munkássága gyakorlatilag az Újszövetség egészének tanulmányozására kiterjed: az első öt írás a szinoptikus evangéliumok tanításával foglalkozik, kettő János evangéliumának teológiájával, a következő hét Pál apostol leveleivel, az utolsó négy tanulmány pedig biblikus teológiai témákat dolgoz fel.

Ezen írások mindegyike a Szerző elmélyült hitéről és széles körű szaktudásáról tanúskodik. A tanulmányok nagy értéke, hogy Kocsis professzor mindig pontosan fogalmaz. Az egyes témákkal kapcsolatban rendre felsorolja a különböző nézeteket, de nem áll meg ennél, az olvasót nem hagyja bizonytalanságban, hanem mindig megjelöli az általa helyesnek tartott véleményt, és meg is indokolja azt. (Választásával egyet is érthetünk).

Érdeemes kiemelniünk néhány figyelemre méltó, érdekes részletet ill. megfogalmazást ezekből a tanulmányokból. „Jézus a megtérést elsősorban nem a kárhozat veszélye, hanem az üdvösség ajánlata miatt kérte. A megtérésnek ezt az alapvetően pozitív szemléletű megközelítését mutatják a Lk 15-ben megőrzött példabeszédek” (11.o.). A tékozló fiúról szóló példabeszéd elemzése során a Szerző megjegyzi: „Az apa ’fiúként’ fogadja tékozló gyermekét, s ezzel lehetővé teszi, hogy a fiú is a szó teljes értelmében ’apát’ tudjon látni benne” (12.o.). Ha továbbvisszük az emberi kapcsolatokra ezt a gondolatot, az azt jelenti, hogy az én viselkedésem teszi lehetővé a másik belső változását. Ugyanez történik Zakeus történetében, Jézus testvérként tekint Zakeusra („Ő is Ábrahám fia”), s ettől a gesztustól történik meg Zakeusban a fordulat. Ő maga is megteszi ennek a gondolatnak a továbbvitelét az ellenségszeretettel kapcsolatban a későbbiekben (9-16.o.).

„Az ellenség iránti jóindulat és szeretet egyrészt Isten uralma új rendjének a legékeesebb jele, vagyis a megtérés legegységesebb következménye, másrészt ösztönző és felrázó jellege is van: lehetőséget ad a másik félnek arra, hogy felülvizsgálja ellenséges magatartását. A tanítványoktól elvárt ellenségszeretet ennél fogva ugyanarra a célra irányul, mint Istennek a bűnösök iránti szeretete: a megtérést és a kiengesztelődést kívánja előmozdítani” (15.o.).

„Az igazi bölcsesség nem más, mint betekintés az Isten tervébe. Krisztus keresztyében éppen ez valósul meg, hiszen a kereszty által válik nyilvánvalóvá Istennek emberek iránti elkötelezettsége és minden elképzelést felülmúló szeretete” (111.o.).

„Jeremiás szerint az ’új szövetség’ lényege az lesz, hogy Isten az ember szívébe írja majd törvényét (Jer 31,33), Ezekiel pedig új lelket ígér: Isten a saját Lelkét helyezi az emberbe, s így teszi őt alkalmassá arra, hogy parancsai szerint éljen (Ez 36,26-27). A szívbe írt törvény, illetve az ember bensőjében lakó Lélek szorosan összefüggenek. Isten a Lelkének adományozásával írja a törvényt a szívbe. A Lélek, aki lakást vesz a megkereszteltben, áthatja a szívet mint akarati és döntési központot, és Isten akaratának megfelelő életmódra hangolja az embert, sőt ehhez a szükséges segítséget is megadja. Éppen ezáltal

tal tudja elérni azt, amire a törvény önmagában nem volt képes: élet ad (vö. 2 Kor 3,6)” (138.o.).

A Szeretethimnuszról: „Az is feltűnő, hogy a felsorolás majdnem kizárólag igékből áll, s hiányzik minden közelebbi leírás jelzők vagy határozók által. Tehát a szeretet nem annyira érzelmi megnyilvánulásokban mérhető, mint inkább konkrét tettekben...” (164.o.). – „Ismeretnek lenni Isten által nem más, mint az ő szeretetének részesévé válni: 'De ha valaki szereti Istent, azt már megismerte Isten' (1 Kor 8,3). Ebből kifolyólag a keresztényeknek osztályrészül jutó jövőbeli tökéletes ismeret is lényegében az Istennel való legteljesebb szeretetközösség lesz: az emberi fél minden földi gyarlóságtól és korláttól mentesen tudja majd viszonzni Istennek mindent felülmúló szeretetét” (167.o.).

Sorolhatnánk az érdekesebbnél érdekesebb részleteket ebből a tanulmánykötetből. De talán ez a néhány kiemelt részlet is meggyőzhet bennünket arról, hogy Kocsis Imre atya tanulmánykötetét érdemes beszerezni és elolvasni – szakembereknek éppúgy, mint a krisztusi hitben és szeretetben növekedni igyekvő keresztény hívőknek.

Tarjányi Béla

Tájékoztatjuk t. Olvasóinkat és Terjesztőinket, hogy Káldi-Neovulgáta bibliakiadásunk az eddigiekhez képest nagyobb méretben is megjelent

KÁLDI-NEOVULGÁTA BIBLIA NAGYÍTOTT

(24 x 13 cm, bordó, zöld és kék kötésben), ára: 3.500.- Ft.

Ez is, miként az eddigi formátumok belső egyházi terjesztésben 25 % kedvezménnyel kaphatók:

KNB ZSEBBIBLIA (közepes, 19 x 12 cm), ára: 2.800.- Ft

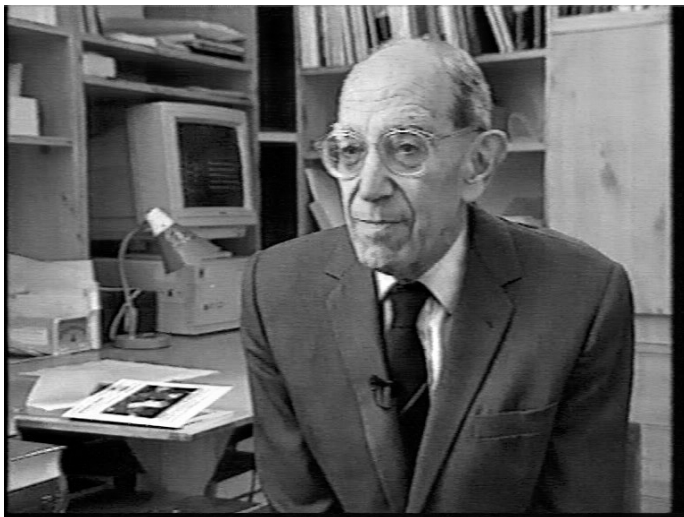
KNB ZSEBBIBLIA (kisebb méret, 17 x 11 cm) 2.600.- Ft.

ÚJSZÖVETSÉG és ZSOLTÁROK (16 x 10,5 cm) 1.600.- Ft.

ÚJSZÖVETSÉG [ÖREGBETŰS] (21 x 13 cm) 1.960.- Ft.

CSALÁDI BIBLIA Nagyméretű, díszes borítóval. 12.000.- Ft.

TÁRSULATUNK ÉLETÉBŐL

Elhunyt Székely István, Társulatunk főmunkatársa – Dr. Székely István állami díjas villamosmérnök életének 90. évében hosszantartó súlyos betegség után 2014. június 10-én az öröklétebe költözött. Pista bácsi alapító tagja volt Társulatunknak, és kezdetektől fogva mindvégig szívében viselte, támogatta és segítette kezdeményezésünket, Isten Szavának szolgálatát a Magyar Egyházban. Első koordinátorként járta az országot, előadásokat tartott a Szentírás értékeiről. A Jeromos füzetek főszerkesztőjeként szorgalmasan gyűjtötte az anyagot, könyvtárakban kutatott, ismertette folyóiratunkban a nemzetközi biblikus irodalomban fellelhető új meglátásokat. Távozása mindannyiunk számára pótolhatatlan veszteség. Nagykovácsiban tettük el július elsején. Utolsó útjára kísérte hú és szerető felesége, Erzsike, öt gyermeke (köztük Székely János püspök), unokái, rokonai, Társulatunk munkatársai, a Tövis utcai egyházközség számos híve, valamint papok és lelkipásztorok népes csoportja. A temetést követően a nagykovácsi templomban mutattunk be lelkiüdvéért szentmisét.

Tarjányi Béla búcsúbeszéde a temetésén

„Megdicsőítettem, és ismét meg fogom dicsőíteni” az örökévalóságban – mintha ezt hallanánk most István testvérünk el-távozása kapcsán a Mennyei Atyától. Megrendült lélekkel, igaz hittel gondolunk arra, hogy ő már a Mennyei Atyánál van, az Úr Jézus és a szentek társaságában.

Az Úr Jézus gyermekkorát családi körben töltötte, majd körülbelül 10-15 éven át kétkezi munkával dolgozott, fáradozott az emberek között, az emberek javára. Bizonyára sokan voltak abban a faluban, városban, akiknek a faekéjét ő készítette Szent Józseffel együtt, arra a székre ültek, azon az ágyon aludtak, amelyet ők készítettek. Majd elindult, járta az országot, és hirdette Isten Igéjét, mintegy három esztendeig. Segített, vigasztalt, gyógyított, legfőképpen pedig az emberek lelkét emelte Istenhez. E három év múltán következett a legfájdalmasabb egy hét, ahol a virágvasárnap dicsősége után elfogták, megalázták, megostorozták, hordozta a keresztet, majd kínhalált szenvedett, s azután harmadnapra föltámadt.

Valahogy ez jut eszünkbe István testvérünk életéről is, a fiatalság éveit, a tanulás, a családalapítás boldog és küzdelmes éveit után ő mintegy harminc esztendeig, talán negyvenig dolgozott az emberek szolgálatában. Olyan szakember volt villamosmérnökként, hogy még hitvalló élete, családja ellenére is beutazhatta a kommunista korszakban, állami kiküldetésben az egész világot. Japántól Mexikóig ki tudja, hány országban járt, hogy tudásával segítse az emberek boldogulását, és közben munkatársai máig emlékeznek az ő igazi szeretetteljes természetére, segítőkészségére, és mindenekelőtt végtelen jóságára és szerénységére.

Azután következtek a nyugdíjas évek, amikor újabb két évtized telt el munkában, mégpedig Isten Igéjének szolgálatában. Rendkívül lelkesen járta az országot, buzdított, bátorított, beszélt Isten tanításáról, Jézus útvjáról, a Szentírásról. Járt a könyvtárba, kutatta a nagy biblikusok írásait, hogy ezt közreadja a folyóira-

tunkban, mások számára is elérhetővé tegye az Isten Igéjével kapcsolatos új meglátásokat.

Végül újabb három esztendő, a kereszthordozás ideje következett, amikor fájdalmas körülmények között, ő számára is, és családja számára is, a hűséges édesanya számára is rendkívül nehéz keresztutat kellett járnia, és ő türelemmel elfogadta ezt, s ezzel teljesítette be életútját egészen hasonlóan az Úr Jézus útjához. Hisszük, hogy őt is, az ő keresztjét is, egész élete munkásságát az emberek szolgálatában, hosszú évtizedek fáradozásait, lelkiismeretes, precíz és lelkes munkásságát a Bibliával, a Szentírással, Isten Igéjével kapcsolatban, majd a szenvedés hordozása után őt is az Atya ugyanazzal a szeretettel fogadja, mint egykor tulajdon egyszülött Fiát. Hiszen ugyanazt az utat járta, és ugyanúgy szolgálta az embereket, szolgálta az örömhírt, Isten ügyét, és hordozta a keresztet. Erre nem következhet más, mint az, amit az Atya Jézusnak mondott: „Megdicsőítettek és meg is foglak dicsőíteni.

A magyar biblikus professzorok ez évi második **szakmai értekezlete** – A magyar biblikus professzorok április 25-én megtartották ez évi első szakmai értekezletüket Budapesten, a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat Teréz körüti központjában. Az értekezleten két vitaindító előadás hangzott el: Szatmári Györgyi és Tóth László előadása. A következő szakmai értekezletet október 23-án tartjuk, ahol Xeravits Géza professzor fog előadást tartani.

Biblikus Figurák – Korábban már beszámoltunk arról, hogy az egrí Bródy Sándor Gyermekeknyvtárban milyen sokféle, érdekes és értékes munkát végeznek. Közelebbi kapcsolatba Luzsi Margóval kerültünk, aki nagy barátja lett a biblikus figuráknak. Ha teheti felhasználja munkája során, és lelkesen adja tovább tapasztalatait. Különösen hálásak vagyunk, amiért időnként megosztja velünk örömeit:

Kedves Gelley Anna! Köszönöm a kölcsön kapott figurákat. Nagyon megszerettem mindegyiket, telitalálat volt a választásod. Mellékelten küldök két képet, ahol "ők" is láthatóak. Programunkon az ország minden részéből vettek részt kollégák, sőt, még a

Felvidékről is. Érsekújvár, Vasvár, Debrecen, Vác, Budapest, Erdőkertes, Atkár ... hamarjában nem is jut több település az eszembe, ahonnan jöttek a könyvtárosok. Itt volt Boldizsár Ildikó is. Mindenkit lenyűgöztek a figurák, nehezen váltak meg tőlük, nagyon-nagyon szerették "őket". Mindenki megfogalmazódott, hogy az első adandó alkalommal pályáznak erre. Örömmel vettem, hogy meglátták a lehetőséget, a szinte határtalan lehetőséget az effajta munkában.

Margó

Biblikus nap Vácott – Május 17-én a váci Credo házban biblikus napot tartottunk az egyházmegyei hitoktatók és érdeklődők számára. (Még Szolnokon túlról, Rákóczi falváról is jöttek résztvevők.) A találkozót Varga Lajos püspök atya és Bánó Györgyi, Társulatunk koordinátora szervezte. Délelőtt Vágvölgyi Éva főtitkár tartott előadást ill. elmélkedést „*A hit útja*” címmel, két részletben, délután pedig Tarjányi Béla „*Találkozás Jézussal*” című előadása hangzott el. A résztvevők közös szentmisével zárták a biblikus napot.

Résztvevők a váci Biblia-napon

Katolikus Magyar Bibliatársulat, Erdély:

Az idén, június 26-29 között, harmadszorra szervezte meg a Katolikus Magyar Bibliatársulat a családos tábort, melynek a festői szépségű Gyimesfelsőlok adott helyet.

Résztevők Erdélyben

Beszélgetéseink középpontjában a tábor témája állt: “Isten arca bennem és a Bibliában.” Mindenkinek van egy sajátos istenképe, amelynek kialakításában szüleink, ismereteink, előzetes tapasztalataink mind közrejátszanak. Elgondolkoztunk azon, hogy Isten anyai és atyai vonásokkal is rendelkezik, tud gyöngéd lenni hozzánk gyermekeihez és határozott nevelő is, hogy minket a helyes útra visszatérítsen. Ugyanígy a családban is a nő és a férfi együtt tükrözi Isten képét, mert egyek a házasságban.

A tábor programja változatos és rugalmas volt, ami a 9 család és a hozzájuk tartozó 14 kisgyerek igényeinek is megfelelt. Délelőtt, az ima és a reggeli után, a felnőtteknek rövid szemléletes előadást tartott ifj. Lukács János kézdívasárhelyi segédlelkész, majd követte a témához kapcsolódó szentírási részek tanulmányozása és csoportokban való megbeszélése. Ezalatt a gyerekek két leleményes és energikus vezető segítségével egy-egy bibliai történettel ismerkedtek meg, majd közös játszás következett.

Ebéd és pihenés után a közeli tájakra kirándultunk. Ahogy a hegyen fölfelé haladtunk, a tarka virágos mezőt szemléltek, a vízesésben gyönyörködtünk, mindannyian éreztük, hogy Isten a mi emberi képzeletünket messze felülmúlja, hiszen az általa alkotott világ e kis töredéke is az Ő szépségét, gazdagságát, irántunk való szeretetét tükrözi. Isten körbevesz minket gondviselő szeretetével, és ha bátran ráhagyatkozunk, béke tölti el a lelkünket, ahogyan a mottó is kifejezi, amelyet a 131. zsoltárból választottunk: “Mint a gyermek anyja ólén, olyan most a lelkem”.

Dicsőítésünket és hálánkat Isten iránt mi is minden nap kifejezhetjük a szentmisék alatt a közös imával, énekléssel. Esténként közös társasjátékozással, szombaton pedig a tábortűz mellett egy humoros kvízzel zártuk a napot.

A három nap elteltével, úgy éreztem, hogy valóban összeforrott a csapat, nem számít, hogy ki milyen vallású, miben vagyunk különbözőek, hányszor buktunk el, csak az a fontos, hogy Isten összeköt minket, és így, nem-tökéletes mivoltunkban küld minket, hogy együtt a tervét megvalósítsuk: szeressük egymást úgy, ahogyan Ő szeret minket, feltétel nélkül.

Ennek fényében szőttük további terveinket és határoztuk el, hogy a következő hónapokban is találkozunk és a jövőben újra együtt táborozunk.

Hajdú Szidónia

Tagságunk egy kis csoportja minden második héten pénteken du. 5-6-ig a Bibliaközpontban **imaórát** tart, hogy Isten áldását kiesdje munkánkhöz, és imáiba foglalja minden egyes társulati Tagunk, Jótévőnk és Olvasónk személyes problémáit, gondjait. Kérjük, a távolból is kapcsolódjanak be ebbe a közös imába.

Az imaórák időpontja és az elmélkedések témája: 2014. júl. 18.: Ef 4, 1-4.; aug. 01.: Ef 5, 15-17; aug. 22.: 1 Ján 4,18.; szept. 5.: Mt 5, 13-14.; szept. 19.: Mt 24, 42-44.; okt. 3.: Mk 1, 14-15.; okt. 17.: Jn 9, 4-8.; okt.31.: Lk 12, 8-10.

Szeretettel hívunk a közös imára (a helyszínen vagy a távolból bekapcsolódva) minden kedves társulati tagot és érdeklődőt!

KIADVÁNYAINK – HASZNOS AJÁNDÉKOK

FERENC PÁPA: AZ EVANGÉLIUM ÖRÖME – Ára: 1600,- Ft.

KOCSIS IMRE: AZ ÜDVÖSSÉG IGÉJE – Ára: 2600,- Ft.

SZABÓ MÁRIA: A ZSOLTÁROK KINCSEI – Ára: 4600,- Ft.

BALÁS BÉLA: HITÜNKRŐL Ára: 250,- Ft.

„MINDENKINEK MINDENE LETTEM” – Emlékeink Mihály atyáról – a 25 éve elhunyt Opálény Mihályról. Ára: ---

BALÁS BÉLA: KIS IDŐ – Egyháztörténelmi vázlatok. Érdekesítő áttekintése az Egyház 2000 éves történetének. Ára: 980,- Ft.

SZENTFÖLD – DVD – „JÉZUS SZÜLŐFÖLDJÉN MEGSZÓLAL AZ ÖRÖMHÍR” – kb. 1000 színes kép, közben az adott helyekhez kapcsolódó szövegek hallhatók. Ára: 1600,- Ft.

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN – DVD – „A KÖVEK ÜZENETE” – a Pál apostollal kapcsolatos kis-ázsiai helyszínek. Ára: 800,- Ft.

A SZENTFÖLDÖN – JÉZUS LÁBA NYOMÁN – DVD – felvételek és ismertetés a legfontosabb evangéliumi helyekről. Ára (szövegkönyvvel): 1.600,- Ft.

ÉLETÜNK KRISZTUSSAL – DVD – Tarjányi Béla három előadása. Ára: 800,- Ft.

A BIBLIA SZEREPE LELKI FORMÁLÓDÁSUNKBAN – DVD – Tarjányi Béla előadása. Ára: 800,- Ft.

MAGYARSÁGUNK ÉS A BIBLIA – CD Ára: 600,- Ft.

VÍZ, VÍZ, VÍZ – Vágvölgyi Éva elmékedése. Ára: 800,- Ft.

A DVD-k és CD-k megvásárolhatók a Bibliaközpontban:

1066 Bp. Teréz krt. 28. I/6., nyitva: H-Cs 9-17.

Tel: 332-22-60, E-mail: jeromos@biblia-tarsulat.hu

Verbum Domini

*Egy példány ára 250 Ft
az évi négy szám 1000 Ft (+ postaköltség)*

A béke olajfáját ültetik el a Vatikán kertjében

manet in aeternum
